

Fundació Jordi
Comas
Matamala

Memòria 2024

ÍNDEX

Presentació	4
Objectius de la Fundació	6
La figura de Jordi Comas Matamala	8
El patronat de la Fundació	10
Activitats 2024	11
Les tertúlies televisives	28
Les tribunes digitals	32
Recull informatiu	58
Els nostres esponsors i col·laboradors	68

PRESENTACIÓ

PRESENTACIÓ

Aquesta memòria que esteu llegint conté informació sobre la **Fundació Jordi Comas Matamala**, els seus objectius i les activitats desenvolupades durant l'any 2024.

La Fundació, que el proper any 2025 complirà 10 anys, treballa amb l'objectiu de generar pensament i consciència a l'entorn de l'activitat turística entesa de manera transversal, donada la vital importància social, cultural i econòmica que el turisme té a les nostres contrades.

L'any 2024 vàrem centrar l'esforç en incrementar la nostra capacitat de generar pensament turístic i poder-lo fer arribar a un nombre cada vegada més gran de persones i entitats. La signatura de convenis de col·laboració amb altres entitats han estat centrats especialment en la difusió dels actes, publicacions i programes de la Fundació, i ens ha ajudat a ampliar de manera considerable el nombre de persones que segueixen a la Fundació.

Com ja és tradicional, el mes d'abril es va celebrar, a l'hotel Costa Brava, el **XI Memorial Jordi Comas Matamala**, amb el lliurament dels *Premis T* en la seva setena edició i el premi Tres Pioners, en la quarta.

El maig van tenir lloc les Jornades de la Fundació sota el nom de **Turisme: Territori i Societat**, novament en el magnífic emplaçament de l'Auditori dels Jardins de Cap Roig a Calella de Palafrugell. Hi van participar ponents de gran nivell que van fer una anàlisi transversal del turisme en relació a la gastronomia, la cultura, les infraestructures o la sequera.

Els mes de març, com a col·laboració de la Fundació en els actes del Centenari de S'Agaró, va tenir lloc una **Tribuna presencial**, a l'hotel Costa Brava a càrrec de l'arquitecte Arcadi Pla, que va parlar de "*S'Agaró i les ciutats jardí*".

També l'any 2024 hem pogut executar accions comunicatives que ens permeten fer arribar la veu de la Fundació a públics molt més amples.

Per una banda, la **Tribuna digital**, una publicació mensual amb autors de diversos sectors: cultural, empresarial, econòmic, urbanístic, arquitectònics, etc. i per l'altre la sèrie de set programes de televisió, amb el nom "**Les tertúlies de la Fundació**", consistents en xerrades entre patrons de la Fundació i personatges rellevants del món cultural i social del país, que han estat difoses per una alt nombre de televisions locals de Catalunya.

Com a novetat i donant cobertura a la nostra responsabilitat social corporativa, amb la col·laboració, de la Fundació FC Barcelona, vam acollir una vintena de joves no acompanyats durant una setmana, per posteriorment, poder oferir-los un lloc de treball que contribueixi a la seva integració social.

En resum i com cada any, tota l'activitat de la Fundació Jordi Comas Matamala ha estat dirigida a fomentar les bones pràctiques, la qualitat i l'excel·lència de tota l'activitat turística de l'Empordà i la Costa Brava.

OBJECTIUS DE LA FUNDACIÓ

Fundació Jordi Comas Matamala

LA NOSTRA RAÓ DE SER

La Fundació es constitueix l'abril de 2015 per iniciativa d'un col·lectiu de persones ampli i heterogeni que va tenir el privilegi de compartir amb Jordi Comas Matamala la seva permanent dedicació al sector turístic i a la Costa Brava en particular. El nostre propòsit és honorar aquest llegat, subratllar-ne el caràcter transversal i continuar-lo per contribuir al desenvolupament econòmic i social del Turisme.

CREAR PENSAMENT

La Fundació vol ser una eina socialment valuosa per crear un patrimoni de pensament que aportï al món del turisme els criteris d'eficiència necessaris per progressar. Amb aquesta finalitat, convocarà regularment els agents més autoritzats sobre Turisme per recollir la seva diagnosi de present i de futur i transmetre-la fent-ne pedagogia.

ACOMPANYAR LA TRANSFORMACIÓ PERMANENT

La globalització i l'evolució tecnològica provoquen transformacions profundes i ràpides en l'economia i en les societats, i el Turisme n'és un dels escenaris més actius. L'evolució és constant en les formes de viatjar, en les preferències, en la manera d'escollir les destinacions, en la gestió de les empreses, en les polítiques institucionals, en la tecnologia... La Fundació vol esdevenir un marc d'interpretació i orientació d'aquesta transformació permanent i acompanyar les institucions i les empreses en l'esforç constant d'adaptació que han de dur a terme.

PROMOURE EL CAPITAL HUMÀ

El Turisme és una activitat que no es pot dissociar de les persones ni dels valors que aquestes hi aporten, tant si ho fan professionalment com si hi intervenen com a usuaris. Entre els seus objectius, la Fundació es proposa impulsar iniciatives que potenciïn aquesta visió des de les empreses i des dels centres de formació i també donar relleu i fer difusió d'aquelles persones i establiments que excel·leixin en l'aportació al sector.

Fundació Jordi Comas Matamala

IMPLICAR TOTS ELS SECTORS SOCIALS

El Turisme implica tots els sectors econòmics i socials, perquè qualsevol oferta porta implícits aspectes del nostre país tan diversos com l'urbanisme, el transport, les infraestructures, el medi ambient, la cultura, l'educació, la seguretat, el patrimoni històric, la política econòmica i empresarial... La Fundació adquireix el compromís de promoure la implicació de tots els àmbits i sectors en aquesta visió global i de fomentar el diàleg entre les empreses turístiques i els sectors socials més compromesos amb la cultura, el patrimoni i la sostenibilitat.

SERVIR LA COSTA BRAVA

En el marc d'una activitat que vol contribuir a potenciar el sector turístic del país d'una manera integral, la Fundació recull el llegat de devoció de Jordi Comas Matamala per la Costa Brava. A més de situar en aquest espai geoeconòmic la centralitat de la seva activitat, la Fundació guiarà la seva actuació de manera que contribueixi a potenciar el Turisme d'una manera integral i socialment responsable, a incrementar el ressò i el prestigi de la Costa Brava com a marca i com a destinació acollidora en un país de qualitat.

IMPULSAR LA FORMACIÓ

El Turisme és una activitat dinàmica en constant evolució. Per contribuir a dotar-lo dels recursos de continuïtat i de qualitat necessaris, la Fundació promourà iniciatives que reforcin la formació dels futurs professionals i la dels que ja estan incorporats a aquest sector, mitjançant la concertació de beques d'estudi en centres especialitzats i l'organització de formació continuada específica.

EXPLICAR LES ARRELS

La Fundació col·laborarà amb les institucions i els centres d'estudi especialitzats per promoure l'estudi del Turisme des d'una perspectiva històrica i per a recuperar documentació i memòria col·lectiva, perquè el bagatge acumulat fins a l'actualitat no es perdi i serveixi per a explicar les arrels del que anem construint.

LA FIGURA DE JORDI COMAS MATAMALA

Jordi Comas Matamala (Julià 1945 - Platja d'Aro 2012) va continuar l'activitat hostalera iniciada pels seus pares, amb els restaurants Aradi (1963) i la Riera (1965) i els hotels Aromar (1979), Costa Brava (1983) i S'Agaró Hotel (en copropietat amb la família Sibils-Ensesa). En paral·lel a aquesta activitat, va ser també regidor de Turisme de Castell-Platja d'Aro entre els anys 1970 i 1979, militant de Centristes de Catalunya- UCD i de Convergència Democràtica de Catalunya, membre de la comissió de Pastoral del Turisme del Bisbat de Girona i impulsor de les jornades Solarium de política i economia que se celebraven a l'Hotel Aromar de Platja d'Aro durant els anys de la Transició.

Va ser cofundador del Centre d'Estudis Tècnics i Turístics (CETT) i de l'Hotel Alimara de Barcelona on va ocupar diversos càrrecs en les juntes directives del Patronat de Turisme Costa Brava Girona, de la Unió d'Associacions d'Hostaleria Costa Brava Centre, de la Federació d'Hostaleria de les comarques gironines, de la Cambra de Comerç de Sant Feliu de Guíxols i del Consell Superior de Cambres de Catalunya. Va presidir la Federació d'Organitzacions Empresarials de Girona (FOEG), va ser vicepresident de Foment del Treball i membre de la junta directiva de la CEOE. Va ser president del Rotary Club Costa Brava i vicepresident mundial de l'SKAL Club Internacional, després de ser-ne de Girona i de l'Estat espanyol. En un àmbit ben diferent, va formar part dels grups fundadors del diari El Punt, de Ràdio Costa Brava i de la cadena radiofònica Ona Catalana.

A totes les entitats i corporacions de les quals va formar part, hi va deixar testimoni del seu caràcter entusiasta, obert i incansable per millorar el sector turístic i aconseguir que tothom en fos partícip. Avui, la fundació que porta el seu nom recull aquests valors i s'imposa la missió de donar-los-hi continuïtat.

PATRONAT DE LA FUNDACIÓ

PATRONS

Sra. Maria Abellanet Meya

Sr. Miquel Alsius Juriol

*En representació d'Estudis d'Hostaleria
i Turisme - CETT*

Sr. Jordi Amer Fernández

Sra. Rocío Aranda Reyes

En representació del Golf d'Aro

Sr. Jordi Bosch Molinet

Sra. Cristina Cabañas Rodríguez

Sra. Sol Calderón Cando

Sr. Jordi Charles Vilaró

Sra. Montserrat Closas Dalmau

*En representació de la Unió d'Empresaris
d'Hostaleria i Turisme Costa Brava Centre*

Sr. Carles Coll Costa

Sr. Pere Cornellà Valls

Sra. Maria Teresa Díaz Comas

Sr. Pol Fages Ramió

Sr. Lluís Falgàs Ventura

Sra. Anna Garriga Ripoll

Sra. Carme Hospital Poch

Sr. Narcís Hospital Poch

Sr. Joaquim Majó Fernández

Sr. Ferran Mascarell Canalda

Sr. Joan Mestres Coll

Sr. Joaquim Nadal Farreras

Sr. Lluís Pau Gratacós

Sra. Anna Payet

*En representació de Jorofon
- Celler Can Roca*

Sr. Josep Puigbó Valeri

Sr. Martí Sabrià Deulofeu

Sr. Enric Serra Amat

Sr. Albert Sibils Ensesa

Sr. Josep-Francesc Valls Giménez

Sra. Sandra Vergeli Hospital

Sr. Jordi Xuclà Costa

CONSELL EXECUTIU

PRESIDENTA

Sra. Carme Hospital Poch

VICEPRESIDENT

Sr. Josep Puigbó Valeri

SECRETARI

Sr. Lluís Pau Gratacós

TRESORER

Sr. Joan Mestres Coll

VOCALS

Sr. Miquel Alsius Juriol

Sr. Jordi Charles Vilaró

Sr. Martí Sabrià Deulofeu

Sr. Enric Serra Amat

Sra. Sandra Vergeli Hospital

DIRECTOR

Sr. Martí Sabrià Deulofeu

ACTIVITATS 2024

La Fundació FC Barcelona i la Fundació Jordi Comas impulsen un nou campus d'ocupabilitat per la formació de joves extutelats en els àmbits de l'hoteleria i restauració

Del 3 al 8 de març a Platja d'Aro

L'objectiu del campus és que aquests joves rebin una formació intensiva, que serveixi per entendre com funciona una empresa del sector hotelier, adquireixin hàbits de feina i, al mateix temps, puguin posar a prova les seves habilitats per poder incorporar-se al sector. El compromís de la participació de la Fundació Jordi Comas Matamala i l'empresa hotelera col·laboradora Aromar, és el de valorar la possible incorporació dels joves participants a partir de l'interès i l'aptitud mostrats durant la realització del campus.

La Fundació FC Barcelona i la Fundació Jordi Comas impulsen a Platja d'Aro un nou campus d'ocupabilitat per la formació de joves extutelats en els àmbits de l'hoteleria i restauració. Aquest campus forma part del projecte d'inserció sociolaboral Joves Futur+, impulsat per la Fundació FC Barcelona en col·laboració amb la Fundació la Caixa. Aquest busca donar suport a persones joves que han perdut la tutela de l'Administració en complir la majoria d'edat i que necessiten formació i suport per trobar feina i emancipar-se. El

seguiment, individual i personalitzat, el duen a terme professionals del projecte Joves Futur+.

L'objectiu del campus és que aquests joves rebin una formació intensiva, que serveixi per entendre com funciona una empresa del sector hotelier, adquireixin hàbits de feina i, al mateix temps, puguin posar a prova les seves habilitats per poder incorporar-se al sector.

Els setze joves extutelats escollits pel projecte, han vingut a Platja d'Aro des de diferents punts de Catalunya per rebre aquesta formació intensiva i pràctica en un entorn real de feines relacionades amb l'hoteleria i la restauració. On es treballaran molts àmbits diferents i així puguin veure-ho tot.

El compromís de la participació de la Fundació Jordi Comas Matamala i l'empresa hotelera col·laboradora Aromar, és el de valorar la possible incorporació dels joves participants a partir de l'interès i l'aptitud mostrats durant la realització del campus.

Al llarg dels cinc dies del campus es duran a terme diversos tallers formatius teòrics i pràctics i també es visitaran diferents empreses per conèixer altres entorns laborals. Tot plegat sense oblidar l'oci, ja que el campus inclou activitats lúdic-esportives i de coneixement del municipi. Al final de tot l'itinerari, rebran un diploma acreditatiu de la formació.

També hi col·laboren l'Ajuntament de Platja d'Aro, l'Institut Baix Empordà de Palafrugell i l'empresa Bustins Jeans.

XI Memorial Jordi Comas i Lliurament dels Premis T (7ª edició)

Divendres 19 d'abril a l'Hotel Costa Brava de Platja d'Aro

Retransmès en directe per TV Costa Brava

Retransmès en *streaming* al canal de Youtube de la Fundació

El memorial és l'acte anual de record de la figura de Jordi Comas, que se celebra cada any a l'entorn de la Diada de Sant Jordi.

Durant l'acte es lliuren els premis "T" de turisme, que la Fundació Jordi Comas Matamala va instaurar l'any 2017, amb el propòsit de donar relleu a les persones o a les iniciatives que excel·leixin en el sector turístic, amb una visió transversal del turisme des de diferents àmbits socials.

El premi, simbolitzat per la lletra "T", s'inspira en els conceptes que defineixen els eixos de la Fundació Jordi Comas Matamala: Territori, Turisme i Transversalitat.

El guardó, creat per l'artista **David López**, representa l'entorn mediterrani que li és propi: una lletra "T" en ferro massís, que recorda una àncora rovellada pels anys com a símbol de l'antiguitat de les civilitzacions que l'envolten i una base en fusta d'olivera centenària.

Els guardonats:

Lluís Camós Provençal

Per la trajectòria professional en el món de l'hostaleria i el turisme.

Anna Garriga Ripoll

Per la divulgació dels valors econòmics i socials de l'activitat turística des de l'àmbit acadèmic.

Manel Puigdemont i Montse Fuster (PORDAMSA)
Per la seva contribució a l'excel·lència de la proposta hostalera de la Costa Brava.

Els guardonats enguany han estat:

Lluís Camós Provençal, per la trajectòria professional en el món de l'hostaleria i el turisme.

Anna Garriga Ripoll, per la divulgació dels valors econòmics i socials de l'activitat turística des de l'àmbit acadèmic.

Manel Puigdemont i Montse Fuster fundadors i propietaris de l'empresa PORDAMSA, dedicada a la producció i comercialització de porcellana, per l'hostaleria, per la seva contribució a l'excel·lència de la proposta hostalera de la Costa Brava

També en aquest acte es lliurà el premi Tres Pioners, una iniciativa conjunta de la Fundació Jordi Comas i les fundacions Climent Guitart, CETT Fundació, en la seva quarta edició.

El premi és un reconeixement a aquelles persones, empreses o institucions que, des

de qualsevol àmbit, hagin estat precursors d'activitats turístiques en el sentit més ampli.

El guardó d'enguany fou per a **Jordi Tubella** i **Eladi Balletbò**, impulsors del projecte Port d'Aro, a la dècada dels anys setanta.

La vetllada va finalitzar amb un sopar elaborat pel restaurant Aradi.

Jordi Tubella i Eladi Balletbò
Premi Tres Pioners

VIII Jornada Turisme, Territori i Societat (TTS)

Dijous 16 de maig a l'auditori dels Jardins de Cap Roig de Calella de Palafrugell

Retransmès en directe per TV Costa Brava

Retransmès en *streaming* al canal de YouTube de la Fundació

La Gastronomia i l'enologia, els esdeveniments temporals, la xarxa ferroviària i la mobilitat i el turisme i l'aigua han estat els quatre eixos de la jornada TTS 2024.

L'auditori Jardins de Cap Roig de Calella de Palafrugell fou per tercer any consecutiu, l'escenari de la jornada Turisme, Territori i Societat (TTS) organitzat per la Fundació Jordi Comas Matamala, transmesa en directe, per Televisió Costa Brava i en "streaming", a través del canal YouTube de la Fundació.

La Jornada que va batre el rècord d'assistents amb prop de 180 inscrits, fou oberta amb la intervenció de la Sra. **Carme Hospital**, presidenta del patronat de la Fundació Jordi Comas Matamala, que va reiterar el compromís de l'entitat de seguir generant pensament sobre el fenomen turístic, des d'una mirada transversal i vinculada al territori.

L'alcalde de Palafrugell, **Juli Fernández**, va celebrar que la jornada se celebri al seu municipi, i va defensar el model turístic de l'Empordà i agrair que el sector privat turístic hagi fet els deures, amb una clara aposta per la qualitat.

La sessió inaugural la va tancar la Sra. **Mònica Alcalà**, diputada de la Diputació de Girona, que va agrair que la jornada vingui a aportar coneixement i visió de futur, alhora que va destacar l'esforç del Patronat de Turisme Costa Brava Girona en la promoció de la destinació.

A continuació es van desenvolupar quatre taules temàtiques, moderades per reconeguts periodistes catalans.

A la primera, sota el títol de "El valor de l'oferta gastronòmica i enològica en la imatge de marca d'una destinació", hi van participar l'empresari **Josep Pitu Roca**, cap de sala i cambrer de vins del restaurant El Cellar de Can Roca i **Sara Pérez**, faedora de vins al Priorat, moderats per la periodista **Cristina Jolonch**, articulista de La Vanguardia.

En Josep Roca va posar en valor els professionals que, al llarg dels anys, han aconseguit situar les comarques de Girona en una situació

d'excel·lència gastronòmica i ha tractat de com ha canviat la cultura gastronòmica i enològica al llarg dels anys. Sara Pérez va posar l'accent en la gran transformació econòmica que ha tingut el Priorat, gràcies als pioners que van creure en la cultura vitivinícola.

La segona taula va reflexionar sobre "El valor promocional dels esdeveniments temporals en una destinació turística, amb la participació de **Salvador Sunyer**, director de Temporada Alta a Girona i **Ignasi Armengol**, director general de la Fundació Barcelona Capital Nàutica, entitat organitzadora de l'edició 2024 de la Copa Amèrica de vela, moderada pel periodista **Xavier Graset**.

Els participants posaren de relleu l'impacte que tenen, sobre el turisme, els esdeveniments esportius, musicals, culturals i socials de tot tipus que se celebren al llarg de l'any a Catalunya.

Sunyer va apostar per una major especialització i coordinació dels nombrosos festivals musicals i una comunicació cap enfora més global, també a partir del sector turístic cap als seus clients, en tota l'oferta cultural. Armengol proposà obrir-se més al món en els esdeveniments esportius, com a esdeveniments desestacionalitzadors capaços d'atraure nous públics.

La tercera taula va tractar "El paper de la xarxa ferroviària en la mobilitat turística". Hi van prendre part **Pere Macias**, Comissionat pel traspàs integral de Rodalies, i **Isabel Pardo de Vera**, expresidenta d'Adif. La taula fou moderada pel periodista **Antoni Bassas**.

Pardo de Vera va dir que les línies ferroviàries es planifiquen en funció de la demanda turística, però no s'estudia quin és l'impacte de les línies en el sector turístic. Va remarcar que Girona és un territori que cerca l'excel·lència en tots els àmbits i entén la demanda de més infraestructures per aquest territori.

Macias va apostar per la recuperació dels trens nocturns pel turisme internacional i va subratllar la importància de les xarxes ferroviàries pel reequilibri i la mobilitat territorial.

La quarta taula de la jornada es va centrar en el tema de "l'Aigua i el turisme, hi han participat **Jorge Manent**, director d'AGBAR i **Jordi Morató**, director de la Càtedra UNESCO de sostenibilitat de la UPC, sota la moderació del periodista **Enric Sierra**.

Segons Manent, el turisme no és el responsable de la situació de sequera, i va dir que el sector ha pres les mesures adequades per fer-hi front. Va advertir que culpar la demanda és demagògic i un gran error.

Morató va destacar que cal recuperar els sistemes de recuperació d'aigua de pluja als domicilis i que caldria endegar polítiques més de proximitat entre les conques. I va reblar que també seria convenient un nou model de governança.

El relat de la jornada, en format de conclusions, el va fer el conseller de Recerca i Universitats del Govern de Catalunya i Patró de la Fundació Jordi Comas, l'honorable **Joaquim Nadal**.

En la seva intervenció Nadal va destacar que el TTS ha anat guanyant, any rere any, en interès, en força i en utilitat, tant pels ponents com pels temes tractats.

Les vuitenes Jornades de Turisme, territori i societat, es van cloure amb un dinar a peu dret als mateixos jardins de Cap Roig.

13è Premi de Recerca Jordi Comas

Divendres 22 de novembre a la Sala d'Actes de l'Ajuntament de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró

Guardó del 13è Premi de Recerca Local al projecte "Tram final de la guerra civil a Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró (1938-1939)" d'Alexandre Weltz

Guardó per a la història de les campanyes publicitàries del municipi en la 2a modalitat jove

Acte coorganitzat per l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro i la Fundació Jordi Comas Matamala

Els Premis Jordi Comas han tornat a brillar a Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró, reconeixent els millors treballs de recerca sobre la història i la identitat del municipi. En aquesta tretzena edició, la Guerra Civil i el turisme han estat els grans protagonistes, amb premis per a l'escriptor Alexandre Weltz i la jove Gina Sala. Una celebració que enforteix la memòria històrica i l'interès per la cultura local, amb una mirada al passat i al futur d'aquest emblemàtic triple nucli.

La sala de plens de l'Ajuntament de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró ha acollit la tretzena edició dels premis de Recerca Local Jordi Comas, i per segon any consecutiu també s'ha premiat el Premi Juvenil al millor treball de recerca de batxillerat que tracta el triple nucli. El premi de recerca local Jordi Comas que s'entrega des del 2012 busca la recerca temàtica de la història del

municipi de la Vall d'Aro. El guardons adopten el nom de Jordi Comas i Matamala (1945-2012), en homenatge a l'empresari de l'hoteleria i la restauració, també vinculat a múltiples entitats turístiques i econòmiques, i amb l'administració pública. Durant aquests tretze anys d'entrega s'han premiat a historiadors, escriptors i fins i tot a entitats que fan recerca i les publiquen. Aquest any, l'Ajuntament de Platja d'Aro publica ja l'onzè volum d'una recerca que aquesta edició parla sobre els casinos que hi ha hagut al municipi.

El projecte d'investigació, Tram final de la Guerra Civil a Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró (1938-1939) d'Alexandre Weltz i Gispert, guardonat amb el 13è Premi de Recerca Local Jordi Comas 2024, que concedeix anualment l'Ajuntament de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró i la Fundació Comas i Matamala. En l'acte de

proclamació el 22 de novembre, també es va lliurar el Premi Juvenil per a Treballs de Recerca de 2n de Batxillerat sobre el municipi: en aquesta segona edició ha estat reconeguda la proposta titulada Platja d'Aro Enganxa de Gina Sala i Carballude de l'Institut Ridaura de Castell d'Aro, sobre la història de les campanyes publicitàries del municipi al llarg dels anys i el seu impacte en el gran públic.

L'estudi guardonat en la modalitat general se centrarà en dos episodis esdevinguts en la segona part del conflicte el municipi: l'hospital militar de S'Agaró per a brigadistes internacionals -sobretot nord-americans- a l'antic Hotel Monumental, l'actual S'Agaró Hotel; i el combat de Fanals el 4 de febrer de 1939 entre l'exèrcit republicà en retirada i les tropes italo-espanyoles amb desenes de morts. A partir d'ara, la proposta cal desenvolupar-la plenament en el termini d'un any, i després es publicarà en format de llibre, de la mateixa manera que s'ha fet amb tots els premis concedits des de la primera edició. Enguany, el jurat l'ha format el director de la Fundació Jordi Comas, Martí Sabrià; la regidoria de Cultura de l'Ajuntament, Maria Blanco; el director de la revista Gavarres, Pitu Basart, l'editor de la Revista del Baix Empordà, Gerard Xarles; i l'arxiver municipal, Xavier Conchillo.

Alhora es va presentar el volum guanyador de la convocatòria de 2021, Casinos i festes tradicionals a la vella Platja d'Aro del Centre l'Avenir Fanalenc amb text i recerca de Pere Barreda i

Massó. Les 11 referències de monografies locals han estat publicades amb el suport de la Diputació de Girona i es poden adquirir a la Biblioteca Mercè Rodoreda, a l'Oficina de Turisme i a l'Espai Escoles Velles de Castell d'Aro (5 euros).

La nova proposta pren el relleu al projecte "L'Indépendant Costa Brava" i Platja d'Aro, una experiència única de periodisme internacional a les comarques de Girona, de Carles Gay i Puigbert (2023) i *El naixement de Platja d'Aro. El mar s'empassa al castell* (2022) d'Albert López, que s'editaran properament. Més enllà dels títols citats la resta d'obres publicades són: *La fauna de la Vall del Ridaura (Costa Brava)* del Grup de Natura Sterna (2020); *Entitats i clubs esportius, i esportistes destacats de Castell i Platja d'Aro* (2019); *El comerç... de la sorra* (2018 ex aequo), *El Carnaval de Platja d'Aro: origen, història i evolució* (2018 ex aequo); *Radio Mi Amigo* (2017); *Abans que tot canviés. Les activitats tradicionals a la Vall d'Aro abans de l'arribada del turisme de masses* (2015);

S'Agaró i l'arquitecte Rafael Masó: la ciutat-jardí de Castell-Platja d'Aro. Arquitectura, urbanisme i paisatge noucentista al Mediterrani (2014); *Deutors i creditors a l'Edat Mitjana. El rol del crèdit a la comunitat rural de la Vall d'Aro al segle XV* (2013 ex aequo); *Guerra i revolució a Castell-Platja d'Aro 1936-1937* (2013 ex aequo); i *Nit d'Aro. Seixanta anys de discoteques i sales de festes a Platja d'Aro*, de Xavier Castillón (2012).

3ª Tourist Talent Management (TTM)

Dijous 29 de febrer. Facultat de Dret de la Universitat de Girona

La Tourist Talent Management (TTM), impulsada per CETT Fundació, la Fundació Climent Guitart i la Fundació Jordi Comas Matamala, té com a finalitat promoure el debat i la reflexió entre els diferents grups d'interès vinculats amb la gestió del capital humà i el talent en el sector turístic, en benefici del desenvolupament sostenible i responsable del turisme, i per contribuir de manera activa a la millora de la competitivitat turística i la seva recuperació.

Aquest any, les activitats han girat entorn a la satisfacció i la motivació en el món laboral. Entre les persones convidades, hi va haver el president del Girona Futbol Club, Delfi Geli.

Es va comptar amb una xerrada a càrrec de Tiago Santos, director de Talent i Carreres a l'Student Finance Barcelona, que va parlar sobre innovacions pràctiques per enfortir la motivació dels professionals, tant dels actuals com dels del futur. I també es va presentar un estudi titulat "L'activitat turística i les necessitats formatives del sector i quina és l'oferta actual", elaborat per la doctora Maria Teresa Bosch Badia, a través de la Càtedra Climent Guitart.

3r Terres CHECK-IN Film Festival

Dijous 10 d'octubre. Ajuntament de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró.

El *Terres CHECK-IN* International Hospitality Film Festival, la cita de referència de l'àmbit audiovisual del sector de l'hospitality, ha celebrat la seva tercera edició a Platja d'Aro. Enguany, ha posat especial èmfasi en la creació i difusió d'un relat i el poder de la comunicació per connectar amb els clients.

El *Terres CHECK-IN* és una iniciativa de Terres Landscape and Travel Communication i tres fundacions privades que tenen el seu focus en el turisme: la CETT Fundació, la Fundació Climent Guitart i la Fundació Jordi Comas Matamala, amfitriona d'aquesta edició.

El festival crea i connecta una comunitat amb els diversos agents que formem la indústria de l'hospitality a escala internacional. Així, genera un espai de coneixement, intercanvi i tendències de comunicació per millorar l'experiència del sector en un moment en què l'audiovisual turístic ha assolit un punt de gran maduresa. A més, des d'aquest any 2024, el *Terres CHECK-IN* és membre associat del circuit CIFTT (International Committee of Tourism Film Festivals).

Els premis de la competició s'estructuren a través de 5 categories: Oci, Tecnologia, Transport, Gastronomia i Allotjament. En aquesta tercera edició del festival s'ha premiat el FC Barcelona, Axel Hotels o l'aeroport de Doha, entre d'altres, en la seva competició oficial, amb una participació de més de 60 produccions de 12 països.

Sota el concepte de *Tribunes de la Fundació Jordi Comas Matamala*, enguany s'han treballat tres formats diferents: les tradicionals Tribunes, les noves *newsletters* de la Fundació amb el nom *Tribuna digital*, i el programa televisiu *La Tribuna de la Fundació*.

Tribuna

Fundació **Jordi Comas Matamala**

Tribuna amb el senyor Arcadi Pla i Masmiquel, arquitecte i professor universitari

Divendres 15 de març a l'Hotel Costa Brava de Platja d'Aro

La Fundació Jordi Comas Matamala ha iniciat les seves activitats d'aquest any amb una nova Tribuna, que aquesta vegada ha protagonitzat l'arquitecte i professor universitari, **Arcadi Pla**.

va tractar sobre S'Agaró en la cultura arquitectònica global. La intervenció de l'arquitecte, presentat pel director de la fundació, Martí Sabrià i Deulofeu, es va emmarcar en els actes de commemoració del Centenari de S'Agaró, que impulsa l'associació S'Agaró 100 aquest 2024.

Pla va destacar que l'arquitectura és un dels fets culturals amb més capacitat de transició des de l'antiguitat i que les emocions que transmet solen durar en el temps. En aquest sentit, l'arquitecte va destacar que, a finals del segle XIX -a partir de 1880- es succeeixen una sèrie de fets que fan aparèixer noves visions de la ciutat. Així, amb la revolució industrial, les ciutats es tornen més dures i es planteja un sistema de ciutat que faci compatible la vida de les persones amb la ciutat.

En aquest context, neix l'exemple de S'Agaró, una ciutat en un jardí, com la va qualificar l'arquitecte, seguint un model d'inspiració anglesa i alemanya. Així, Pla va mostrar, al llarg de la seva intervenció, 100 imatges de S'Agaró que, al seu entendre, han conformat la vessant arquitectònica singular dels cents anys de S'Agaró.

Arcadi Pla va subratllar el paper fonamental i la visió del creador de S'Agaró, Josep Ensesa Gubert, per fer possible el seu somni, quan va encarregar a l'arquitecte Rafel Masó plasmar una urbanització de caire noucentista, aprofitant tota l'experiència d'aquest en els seus viatges per l'Europa central.

Les imatges de Senya Blanca -la primera casa-, els xalets més emblemàtics de la urbanització, l'Hostal de la Gavina, el Camí de Ronda o el contrast de fotografies comparant S'Agaró amb altres punts singulars de la costa californiana -per demostrar que S'Agaró es va concebre des de l'avantguarda- van servir a Pla per construir una intervenció que va demostrar que, la importància de S'Agaró, a nivell global, ha estat, sobretot, haver sabut preservar el paisatge a través de l'arquitectura. En aquest sentit, va subratllar la figura dels arquitectes que han intervingut per fer possible la realitat actual de S'Agaró, entre ells Francesc Folguera o Lluís Sibils, de qui en va ressaltar la seva importància i influència, i que va portar la modernitat dels anys 50 a Girona.

L'arquitecte gironí ja havia recomanat, l'any 2013, que resultava molt convenient repassar l'obra dels arquitectes que han participat en el creixement de S'Agaró, ja que el necessari estudi dels seus llenguatges formals ens faran entendre, a fons, el que significa S'Agaró. L'arquitecte assegurava també que, més enllà de les formes, S'Agaró conté elements que condicionen una reflexió sobre la sobrietat i l'elegància culta per

poder mantenir els seus valors, intangibles en primera instància, però indispensables per projectar noves formes.

Arcadi Pla va acabar la seva intervenció dient que l'horitzó és infinit. Han passat 100 anys i S'Agaró se'ns continua mostrant com una apassionant experiència arquitectònica somniada pels Ensesa i admirada per arquitectes i enamorats de l'arquitectura i el paisatge de tot el món. La seva realitat ens obliga a perseverar en la cura de la seva brillant existència com un recinte ple d'història, exemple de ciutat-jardí en el paisatge i la natura, mantenint la calma dels seus carrers, la fotogènia dels seus racons immillorables... Un recés de pau per gaudir de la natura, el mar i l'existència.

Aquesta nova Tribuna de la Fundació Jordi Comas Matamala va tenir lloc al Saló Jordi Comas de l'Hotel Costa Brava de Platja d'Aro i va reunir un centenar de persones, algunes de les quals, després de la Tribuna, van compartir taula per sopar amb l'arquitecte.

**LES TERTÚLIAS
TELEVISIVAS**

Les Tertúlies de la Fundació són un seguit de sis programes produïts per la Fundació Jordi Comas, amb la realització de D9 Comunicació, l'empresa que gestiona Televisió Costa Brava.

Aquest 2024 s'han enregistrat i emès 6 capítols:

Ferran Mascarell i Lluïcia Ramis
La convivència cultural en territoris turístics

Cala Margarida, Palamós

Arcadi Pla i Enric Serra
L'urbanisme del litoral

La Gavina, S'Agaró

Cristina Cabañas i Marc Gascons
Catalunya regió mundial gastronomia 2025

Els Tinars, Llagostera

Jaume Massana i Anna Garriga
El valor econòmic del turisme a la Costa Brava Girona

Jardins de Cap Roig, Palafrugell

Guillem López Casanovas i Quim Nadal
La turismofòbia

El Far de Sant Sebastià

Jordi Bosch Molinet i Núria Soler
El turisme i els mitjans de comunicació

El Monestir, Sant Feliu de Guíxols

Han consistit en una tertúlia entre un Patró de la Fundació Jordi Comas, i un personatge rellevant de la societat catalana actual. Les converses s'han enregistrat en diferents espais emblemàtics de l'Empordà, i s'han centrat en aspectes a l'entorn del món del turisme, com la turismofòbia, la convivència entre cultura i turisme, l'urbanisme, la gastronomia, l'economia o els mitjans de comunicació.

Les tertúlies s'han emès per les següents televisions catalanes:

TV COSTA BRAVA	(Baix Empordà)
Olot TV	(La Garrotxa)
Empordà TV	(Alt Empordà)
La Selva TV	(La Selva)
Canal Taronja Manresa	(El Bages)
Canal Taronja Sabadell	(El Vallès occidental)
ETV	(El Baix Llobregat)
Barcelona TV	(El Barcelonès)
Terra mar	(El Tarragonès)
Terra mar	(El Penedès)
Ebre Tv	(Baix Ebre, el Montsià, la Terra Alta i la Ribera d'Ebre)
Cadena Pirenaica	Andorra, (la Cerdanya, l'Alt Urgell)

I també es poden veure a la web de la Fundació: www.fundaciojordicomas.org

LES TRIBUNES DIGITALS

‘Rècords de turistes vs records dels turistes’

Jordi Mias. Director de l'Hotel Carlemany i President de Costa Brava Verd Hotels.

Gener 2024.

En poques setmanes la majoria dels que llegireu aquest document estareu, molt probablement, presents a la fira FITUR. Fira que des de fa ja uns quants anys ha derivat en una trobada social del sector més que en una fira comercial. Hem passat d'anar a veure què ens proposaven les destinacions turístiques i de negociar amb els grans operadors o distribuïdors comercials a gaudir amb les novetats tecnològiques i els nous actors de la distribució digital global.

A la mateixa Fira de FITUR s'hi produeix un fenomen ben curiós; de fet s'hi produeixen uns quants fenòmens curiosos, però aquest en particular em té fascinat des del primer cop que hi vaig assistir. El fenomen el podríem anomenar com l'*Speaker Corner* de FITUR. A cada cantonada, de cada passadís, de les destinacions turístiques hi trobarem un representant, normalment polític del territori en qüestió, fent-hi una presentació de les novetats i dels millors atractius turístics del seu territori. En la majoria de les ocasions l'audiència d'aquesta persona serà una petita representació de membres del seu propi equip o partit i mitjans de comunicació de la mateixa destinació a parts iguals.

Abans no acabi la fira, però sobretot els dies i setmanes posteriors a aquesta, començarem a rebre, llegir i escoltar multitud de previsions turístiques per aquest 2024. *Spoiler*: el denominador comú dels titulars d'aquestes previsions serà una vegada més la paraula "Rècord". Rècord en previsió de nombre d'arribades de turistes, rècord en ocupacions als allotjaments, rècord en despesa per turista... Malauradament enguany l'aigua o la manca d'ella en serà protagonista.

Acabem de tancar un 2023 on les expectatives inicials indicaven que seria un any per batre tots els rècords. Tot i tenir uns bons mesos a partir de l'agost en endavant; un inici d'any on en algun moment es varen encendre totes les alarmes va fer que aquest 2023 no fos l'any espectacular que molts havien / havíem pronosticat. Dit això, hem de ser honestos i assenyalar que l'any 2023 ha sigut un any fran-

cament bo tenint en compte d'on veníem. No obstant, m'ha sobtat molt llegir i escoltar tant en mitjans generalistes com del sector, com aquest 2023 s'havien superat gairebé tots els rècords inimaginables. Hem llegit, tot l'any, notícies de rècords en l'àmbit d'ocupacions, pernoctacions, arribades de turistes, despesa per turista i dia, etc. Ben bé com si fos una obligació justificar no sé exactament què a qui. Altrament com si fos un fracàs reconèixer segons quins altres resultats.

Paral·lelament, aquests darrers anys estem veient una forta irrupció de fons d'inversió amb un interès desmesurat per invertir al sector turístic i en especial a l'allotjament turístic, hotels, càmpings, habitatges d'ús turístic... Personalment, entenc que aquest és percebut com una bona alternativa inversora i amb interessants rendibilitats. No és cap secret que ningú inverteix en sectors on no hi ha bons resultats financers ni bones perspectives de futur. Si alguna cosa ha demostrat el sector turístic després de la crisi de la Covid és que no només és un sector resilient sinó que ha pujat moltes posicions a l'escala de les necessitats a satisfer de les persones i això no ha passat desapercbut per aquests grans fons. Fons que moltes vegades estan assessorats per empreses intermediàries que casualment són les primeres a emetre informes, comunicats i fins i tot publireportatges d'aquestes previsions rècords amb una eufòria desfermada en algun cas.

La naturalesa del sector d'allotjament turístic de les nostres comarques ha sigut i és singular. Històricament, l'empresa familiar ha pre-

dominat al nostre territori mentre que la cadena vertical d'àmbit estatal o internacional ha tingut una presència residual. Cas d'estudi a part mereix la ciutat de Girona on en algun moment ha tingut allotjaments de cadenes reconegudes com NH en dos establiments diferents, Hesperia, AC, Meliá i abans Sol, HUSA en dos establiments diferents, Novotel... Actualment la ciutat compta únicament amb la presència d'un Double Tree by Hilton, dos Hotels Ibis del Grup Accor i un Best Western.

Aquesta (micro)empresa familiar d'avui dia on trobem a la segona o tercera generació al capdavant de la gestió, és qui més pateix aquesta pressió dels fons d'inversió. Aquesta (micro) empresa familiar ubicada en localitzacions de somni, que ofereix un tracte genuí i un servei sublim, no pensen a batre rècords. Aquestes empreses pensen i s'esforcen cada dia a crear records i experiències memorables als clients. Els rècords els deixen pels de l'*Speaker Corner*.

‘Un paisatge productiu’

Josep Lluís Blàzquez. Historiador de l'Art i Director de "Perspectiva", programa d'arquitectura a Catalunya Ràdio. Febrer 2024.

Voldria reflexionar molt breument sobre tres casos que, cadascun a la seva particular manera, demostren que aconseguir-ho és només una qüestió de voluntat. Casos on la cobdícia ha deixat pas a la consciència de la realitat que ens està tocant viure. Una situació terminal de la qual només ens en sortirem si cadascú assumeix la responsabilitat que li pertoca des del lloc on viu.

La Pletera de l'Estartit

El que ha passat a Torroella de Montgrí-L'Estartit durant els últims 40 anys és meravellós i trist alhora. Trist perquè marca un camí que no sembla que inspire rèpliques a d'altres espais de diverses escales on caldria arribar a solucions semblants i que avui dia són en un seriós perill de degradació, com la Pineda d'en Gori o l'entorn de Ràdio Liberty, Aigua Xelida o les Alberes, per citar-ne alguns que als darrers mesos han estat notícia, però n'hi ha molts més, desenes de situacions terminals a tot el territori on la continuïtat d'un paisatge productiu està seriosament malmesa. Torroella de Montgrí demostra que una altra Costa Brava és possible i necessària, amb un turisme eco-sostenible i que genera beneficis als empresaris i llocs de treball de qualitat. Tant és així que l'any 2019 el model s'emportava el reconeixement del 14è Fòrum Global d'Assentaments Urbans de l'ONU. La gestió de la reserva marina de les Illes Medes i del massís del Montgrí, la renaturalització de la Pletera i l'estímul d'un sector agrari ben desenvolupat, són el resultat de més de 40 anys d'unitat política i entesa amb el territori,

Fa temps que sabem que l'excessiva dependència del sector serveis ens fa molt vulnerables, que ens cal recuperar la nostra indústria, tornar a conrear els camps i produir els nostres bens i aliments en proximitat. Sabem que el principal valor del turisme és el paisatge i que l'única manera de tenir un paisatge atractiu per al turisme és també l'única manera de resoldre aquests desequilibris: Dotant-lo d'esdeveniments reals i perdurables en el temps. Cal que sigui un paisatge productiu. Ho sabem però... de debò estem fent el que cal per resoldre-ho?

sense que els canvis de color polític a l'ajuntament hagin alterat en cap moment aquesta confluència. Hi ha coses a un municipi que no poden entrar als tempos electorals o a les ideologies d'un partit polític. Una forma de cultura política molt europea però estranya en aquests nostres entorns. Trist, com deia, que no s'escampi l'exemple.

A Blanes, Pinya de Rosa

El jardí botànic de Pinya de Rosa és un altre cas, ben diferent, de com un paisatge productiu es pot obrir camí enmig de la rauxa del totxo desbocat i el turisme depredador de territori durant més de 80 anys. Aquests terrenys els va comprar, l'any 1941, l'enginyer industrial Ferran Rivière de Caralt. Al marge de la seva bellesa natural, allà es conserva una masia d'una estètica noucentista impecable, de llibre, obra de Raimon Duran i Reynals, menystinguda i en perill de degradació durant molts anys. També hi sobreviu un celler i vinyes pròpies, encara per recuperar, i fins i tot es parla de la reintroducció de la ramaderia tal com es practicava a mitjans del segle passat. Tot i que es tracta d'un paratge natural d'interès nacional, és una propietat privada i, per tant, aquí l'entesa entre l'administració i els propietaris és fonamental. Vet aquí una de les claus mestres d'aquest futur sostenible i sostingut que hem d'aconseguir, sí o sí, al territori: la col·laboració pública-privada.

D'igual manera que al cas de la Pletera, el Pinya de Rosa que avui coneixem és el producte de molts anys de paciència i de persistència sobre aquesta voluntat d'entesa pública-privada, però també és el mèrit d'una consciència ciutadana que es fa visible a través dels col·lec-

tius ciutadans i les entitats cíviques. Sense ells i la seva pressió sobre polítics i particulars, un munt de paisatges de la Costa Brava serien avui deserts de formigó durant 10 mesos l'any. Aquests col·lectius no són, però, imprescindibles per a què es produeixi el canvi. Vet aquí el tercer model de reflexió que us proposo, on l'única cosa important ha estat el sentit ètic i la responsabilitat de la part privada, els propietaris dels terrenys:

El nou Celler Perelada

...O com un projecte familiar es consolida i s'integra amb les noves realitats del segle XXI, cent anys després (els propietaris van comprar la finca l'any 1923) sense perdre ni un bri del seu propòsit fundacional, que no és altre que el de produir vins de qualitat. Un projecte arquitectònic i paisatgístic madurat durant molts anys, tal com toca al món del vi, en mans d'RCR arquitectes i un munt de professionals, enginyers i industrials bolcats en l'excel·lència i la innovació, amb respecte pel territori i pel patrimoni, des de la recuperació de la granja o la integració dels cellers en un nou edifici que no es veu ni s'endevina, fins a una gestió modèlica dels conreus de vinya o la generació de riquesa al municipi.

Tres casos inspiradors, inserits a contextos i condicionants molt diversos, que conviden a pensar que amb una mica d'imaginació qual·sevol realitat es pot revertir, des del compromís amb el que cal fer, cadascú des del lloc on li ha tocat viure i desenvolupar-se professionalment.

‘Nova projecció de Catalunya pel turisme que volem’

Dolors Vidal-Casellas. Professora i recercadora en turisme de la Universitat de Girona.

Març 2024.

Cada vegada més professionals del turisme volen guardar la documentació que genera la seva activitat. Per traspasar-la a la seva família, a la ciutadania, als estudiants i a la societat; la memòria dels seus èxits i fracassos, de la gestació d'empreses i la seva evolució, de persones molt singulars, innovadores i creadores que han il·luminat la seva època, persones carismàtiques que han deixat molta petja en el seu entorn.

He provat moltes vegades de preguntar al meu voltant, als amics, als veïns, què en sabem del turisme. Quan va començar a Catalunya, quins són els grans protagonistes d'aquestes històries.

Les respostes sempre són similars: el turisme va començar als anys 60-70 del segle passat. Amb el gran boom del turisme. Persones? Les persones més grans, recorden el ministre Fraga Iribarne. És força evident que no hem acabat de socialitzar una història del turisme catalana. Per ajudar-nos-hi una mica i tenir millor perspectiva, ara mateix se celebra l'exposició OBERT PER VACANCES, comissariada per Sergi Freixas. La podeu veure a l'espai expositiu de la Generalitat a Girona. En un moment veus un resum de cent anys d'història del turisme a Catalunya.

Per poder construir un relat eficaç i coherent, s'ha de poder tenir molta informació a l'abast. Informació ordenada, arxivada i de fàcil accés. Per això, perquè la societat actual vol saber com s'ha desenvolupat el fenomen del turisme, les seves llums i ombres, històries de les polítiques, el màrqueting, els protagonistes, dels treballadors, dels empresaris i més; l'Ajuntament de Lloret de Mar ha impulsat la celebració d'unes jornades que s'han anomenat ARXIUS I TURISME per tal de posar en comú tant l'experiència de professionals en la seva manera de gestionar la informació com treballs d'arxivers, historiadors i investigadors que permetin crear una Guia de Gestió, un sistema eficaç i compartit de generar, guardar i trobar informació

rellevant del turisme. A Lloret les jornades se celebraran els dies 23, 24, i 25 de maig. Joaquim Daban, Lluís Esteve, Lluís Cobo, Joan Ferrer i Lluís Frigola, són alguns dels arxivers que hi intervindran. Els historiadors Joaquim Maria Puigverd, Saida Palou, Narcís Figueras i Carlos Larrinaga parlaran dels fons existents per a l'estudi del turisme i empresaris com Jordi Martí, la Cristina Cabañas, els germans Roca, explicaran com organitzen el material que genera l'empresa i com recullen les notícies.

No estem parlant de les dades que IDESCAT, Turespaña o tants altres observatoris recullen. Parlem de la documentació que permeti construir una història del nostre turisme, i també una manera de poder traspasar amb garanties a les generacions del futur, un relat compartit i celebrat. Hem d'ampliar la informació, deixar de parlar només de xifres de persones i xifres de diners i endinsar-nos a comprendre el turisme en profunditat. Les inèrcies existeixen. El Pensament en turisme n'hi ha poc i de Filosofia, que es pugui estudiar, encara menys. I com menys, més necessari per articular un saber que ens traspassa de dalt a baix, a tots, en la contemporaneïtat.

Aquest any 2024, centenari de S'Agaró, també serà, de segur, un any on es publicaran notícies noves sobre la família Ensesa, Masó i la situació que va fer possible aquests projectes tan ambiciosos, culturalment parlant.

També els càmpings celebraran 70 anys de la seva història. Probablement són més anys si

analitzem bé les acampades, tant interessants en la manera d'entendre l'excursionisme, la conservació del patrimoni i la transmissió de valors fonamentals com l'amor a la natura, el coneixement del medi i la construcció del paisatge literari.

He parlat d'unes quantes iniciatives que conflueixen en el temps amb la finalitat de donar valor al passat, valor necessari per posar-lo en el nostre present i projectar-lo al futur. Totes, iniciatives molt ben vingudes.

‘A on vas?: Els festivals musicals com a impulsors del turisme’

Montse Faura. Directora del Festival de Torroella de Montgrí i Secretària General de la Federació de Joventuts Musicals de Catalunya. Abril 2024.

La música no només és una forma d'expressió cultural, sinó també una influència poderosa en la manera com les persones es relacionen amb el seu entorn. La història europea reflecteix una profunda connexió entre la música i el viatge. Des dels temps del "Grand Tour" al segle XVIII, on aristòcrates i artistes recorrien les principals ciutats europees per exposar-se a la cultura i les arts, fins a l'era contemporània, on els festivals de música contemporània atrauen multituds internacionals, el continent ha estat un centre de diversitat musical i cultural.

Avui dia, el viatge s'ha consolidat com un dret social inalienable, en un context de creixent multiculturalitat i internacionalització. Aquesta tendència busca enriquir tant els coneixements com les experiències dels viatgers, contribuint a la sostenibilitat tant social com econòmica. No obstant això, la diversitat cultural que els turistes experimenten dificulta la definició precisa del concepte de turisme cultural.

La definició més acceptada del turisme cultural considera tots els moviments de persones que satisfan la necessitat humana de diversitat i que tendeixen a elevar el nivell cultural de l'individu, produint nous coneixements, experiències i intercanvis. Tot i això, aquesta definició esde-

vé massa ampla en un món marcat per la hiper-segmentació i la globalització. Una visió més holística podria considerar els moviments de persones que cerquen diversitat cultural per ampliar els seus coneixements i enriquir les seves experiències.

L'ampli ventall d'experiències culturals disponible a Europa exemplifica aquest fenomen. Des de les antigues rutes de la seda fins als monuments històrics impressionants, passant pels paisatges naturals influïts per la cultura local i els festivals que ressonen amb la música i la dansa, el continent s'ha convertit en un mosaic de diversitat cultural per als viatgers contemporanis.

Durant segles, ciutats com Viena, Salzburg, Leipzig i Praga han estat llocs de peregrinació per als amants de la música clàssica, amb les seves històries profundament entrelligades amb compositors com Mozart, Beethoven, Bach i Dvorák. Aquests destins han mantingut la seva atracció al llarg del temps, oferint als visitants la possibilitat de submergir-se en la rica herència musical europea.

En el context del turisme actual, els festivals musicals s'han convertit en una atracció clau per a molts viatgers, especialment per als joves que busquen una experiència completa que vagi més enllà dels propis espectacles musicals. Aquests esdeveniments ofereixen l'oportunitat de conèixer noves cultures, explorar llocs emblemàtics i interactuar amb la comunitat local.

El turisme musical a Europa ha evolucionat cap a una experiència cultural enriquidora que atrau viatgers de tot el món. Els festivals de música han emergit com a motors principals d'aquesta forma de turisme. Des del prestigiós Glastonbury al Regne Unit fins als més especialitzats com el Tomorrowland a Bèlgica, el continent ofereix una àmplia gamma d'opcions per a tots els gustos i estils musicals.

A Barcelona, per exemple, festivals com el Primavera Sound o el Sónar han registrat xifres de negoci excel·lents durant la darrera dècada. Aquests esdeveniments han incorporat espais per al diàleg i la consciència social, demostrant que no només són escenaris musicals, sinó també llocs d'intercanvi cultural. A més, iniciatives com el Primavera Pro i el Sónar+D han potenciat la reflexió, el coneixement, el debat i el networking en el sector musical.

A més dels grans festivals internacionals, els esdeveniments locals, com els festivals de música a la costa brava de Girona, també són part essencial de l'oferta cultural d'Europa.

És important reconèixer que els "turistes musicals" no només són espectadors passius, sinó que també són consumidors actius de tots els aspectes del turisme, des de l'allotjament fins als productes i serveis locals buscant altres activitats recreatives i de consum, com ara la gastronomia local i les experiències d'oci. Aquesta interacció entre la música i el turisme ha existit històricament, des de les competicions de bandes de música fins als clubs de jazz, demostrant la capacitat de la música per influir en els patrons de viatge i fomentar la interconnexió cultural global.

El turisme musical té un impacte significatiu en l'economia i la societat europees, generant ingressos per als sectors de l'hostaleria, el transport i el comerç local. A més, fomenta la cohesió social i cultural, reunint persones de diferents països i cultures al voltant de la seva passió compartida per la música.

Els festivals musicals són, sens dubte, un dels grans atractius per als viatgers, atrets per la diversitat cultural i les experiències úniques que ofereixen. Entendre els impactes econòmics i socials d'aquests esdeveniments és essencial, ja que formen part del turisme cultural i contribueixen significativament a l'economia local. Tot i els desafiaments, com la congestió del trànsit i la saturació dels serveis locals, els festivals continuen contribuint positivament al desenvolupament social i econòmic de les comunitats on es celebren.

Tot i els evidents beneficis, el turisme musical també planteja alguns reptes. L'impacte ambiental dels grans esdeveniments, incloent-hi la gestió

de residus i les emissions de gasos d'efecte hivernacle, és una preocupació creixent. A més, la massificació dels festivals pot tenir repercussions negatives sobre les comunitats locals, com l'increment del soroll i la pèrdua d'identitat cultural.

Els festivals musicals tenen un impacte significatiu en la estacionalitat del turisme, que es manifesta en concentracions de fluxos turístics en períodes específics de l'any, generant pics d'activitat. Aquest fenomen requereix una diversificació de les ofertes turístiques i la implementació de noves estratègies. En aquest sentit, els esdeveniments planificats, com els festivals musicals, poden contribuir a mitigar aquest problema i els seus efectes negatius. Les autoritats públiques poden organitzar aquests esdeveniments per atraure turistes i contrarestar els efectes de l'estacionalitat.

A més, la estacionalitat està estretament relacionada amb els canvis climàtics regulars al llarg de l'any, incloent-hi la temperatura, la pluja, la neu i l'exposició solar. La dependència de l'activitat turística d'aquests factors climàtics resulta en una oferta turística restringida a determinades temporades, creant cicles d'alta i baixa productivitat que poden afectar negativament el desenvolupament sostenible del turisme. Hi ha altres exemples que demostren la desestacionalització del turisme musical, com el Festival d'Ambronay a França. Aquest festival ha aconseguit reforçar el seu discurs patrimonial, convertint-se en una destinació atractiva durant tot l'any, no només durant la temporada de festivals estivals.

Per abordar aquests reptes, s'estan implementant diverses mesures, com ara l'ús de tecnologies verdes en els esdeveniments, la promoció del turisme responsable i la col·laboració amb les comunitats locals per mitigar els impactes negatius. Al mateix temps, hi ha oportunitats per a la innovació i el creixement sostenible en el sector, incloent-hi l'ús de la intel·ligència artificial per millorar l'experiència dels visitants i la creació de programes educatius per fomentar la relació entre la música i el turisme. Caldrà veure com es gestionen aquestes bones pràctiques per assegurar que es mantingui un equilibri entre el desenvolupament del turisme musical i el respecte pel medi ambient i les comunitats locals.

‘Quan s’acabi la sequera, tenim una gran oportunitat per ser més sostenibles’

**María Teresa Díaz, Economista, Consultora i Auditora de Sistemes de Certificació.
Bartomeu Agustí Ferré, Director General Adjunt Hotels Ultonia Girona. Maig 2024.**

com previsible. En definitiva, no fa falta arribar a l'extrem per convenir que calen actuacions decidides per anticipar aquest tipus de problemes i evitar que es faci gran.

Amb l'amenaça de la sequera encara sobre la taula, el sector turístic veu amb angoixa com a l'horitzó es comencen a intuir turbulències medioambientals que poden fer trontollar la relativa estabilitat amb la qual el sector havia après a conviure.

De l'estima pel territori i amb la responsabilitat de preservar el llegat, han començat a aparèixer veus que demanen més voluntat per anticipar-se a aquestes incerteses. És cert que el sector tractor del país progressa en la bona direcció, que la sostenibilitat ja no és un tabú estratègic i que obertament és reconeix com un repte que generalment tothom s'hi mostra a favor.

Des del punt de vista dels auditors i auditores amb anys d'experiència sobre el terreny, es fa necessari unificar i definir quins han de ser els criteris que es fan servir per homologar el compromís d'aquelles empreses que aposten per la millora en sostenibilitat en la seva activitat. La multitud de segells gratuïts que no es recolzen en estàndards ni normes internacionals, genera un excés de soroll que desconcerta i confon al client final en el moment de decidir quin establiment escollir.

Fenòmens com el green-washing o rentat d'imatge verda, responen a estratègies de mercat que utilitzen algunes empreses per aparentar ser més respectuoses amb el medi ambient del que realitat són. La transparència amb la que l'establiment sigui capaç de comunicar els beneficis associats a les accions que dur a terme també tindrà un paper trascendental per avançar en el bon camí.

En l'escenari de neguit general ocasionat per la manca d'aigua, solucions d'emergència com les dessalinitzadores finançades per privats han demostrat com de desesperada és la situació però també han fet palès com de necessària és la unió d'un sector en el moment de reaccionar i prendre part en problemes compartits.

La vigent sequera és un avís més de les onades de canvis que poc a poc s'aniran succeint degut a un fenomen de sobres debatut com és el canvi climàtic. Tot i les darreres pluges, el repte segueix sent majúscul com per esperar que la solució ens vingui únicament del cel. Fora bo doncs, evitar tornar a dilatar en el temps les mesures oportunes per fer front a una amenaça tan lenta

Les empreses líders en sistemes de sostenibilitat inspiren als seus treballadors i treballadores a implantar millores als seus processos per aconseguir reduir el consums d'aigua, consums elèctrics, la millora en la gestió dels seus residus per posar només uns exemples o ja s'està veient en molts allotjaments turístics que són els mateixos clients qui decideixin si necessiten que se'ls netegi l'habitació durant la seva estada.

Cal ser honestos des del punt de vista de les administracions públiques i de les empreses privades del que realment s'està realitzant i crear un pla estratègic per tal de desenvolupar conjuntament un treball en conjunt públic-privat perquè els establiments fagin la feina que demana la normativa europea i que els ajuntaments de cada localitat també apliquin la política europea que els aplica perquè es comuniqui correctament a la ciutadania i als consumidors finals dels establiments que ens visiten.

Quan s'acabi la sequera, seguirem tenint un llarg llistat de deures que caldrà prioritzar amb intel·ligència i amb una visió estratègica a llarg termini. Des de fites més transversals a accions més concretes, els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) donen una bona imatge dels àmbits que tocarà afrontar.

Seguint el mandat del ODS 12, un dels reptes fonamentals serà fomentar patrons de consum i producció sostenibles tot reduint la generació de residus mitjançant el reciclatge i reutilització d'aquests. En altres paraules, potenciar i treballar l'economia circular.

Un sistema integral de gestió (SIG) és l'eina clau per transformar un residu en una matèria prima i per tant, impulsar l'economia circular. Fins avui, les empreses privades que comercialitzen productes en el mercat Europeu no s'han preocupat del què passa el final de vida útil d'aquest producte. Més enllà dels SIGs per envasos de vidre, paper i plàstics, com Ecovidrio o Ecoembes, no hi ha una obligatorietat a les empreses productores de responsabilitzar-se del seu producte. És una externalitat negativa, un cost, que no han considerat en els seus processos de finançament, disseny de producte, producció i venda. Consideren que és un cost que la societat, el sector públic, ha de gestionar a través dels impostos públics que financien licitacions públiques per la

gestió de residus. Per la seva banda, les entitats públiques intenten optimitzar els costos i opten a les solucions menys costoses per no mermar més els pressupostos públics. És per això que les empreses de residus recorren a les solucions menys costoses com els abocadors primer, o la incineració en un segon cas. Aproximadament el 60% de residus acaben en abocadors a Espanya degut el baix cost d'emmagatzemar residus sota terra de forma controlada.

En el conjunt de la indústria turística podríem identificar diferents oportunitats on generar impactes en matèria d'economia circular però cap de tan significativa com en el cas del pilar central del descans dels clients allotjats: el matalàs.

Arribat el moment de canviar un matalàs obsolet, el patró habitual és que el mateix hotelier delegui en el proveïdor la retirada del matalàs desgastat. Sent la indústria turística intensiva en el descans de les persones i cabdal en PIB del país, pot semblar estrany com un residu considerat com a voluminós segueixi sense tenir un procés de revalorització obligatori. Malauradament la gran majoria d'aquests matalassos seran tractats com deixalles genèriques i acabaran col·lapsant la xarxa de deixalleries o plantes recuperadores sovint per motius de falta d'espai físic. El següent pas en el procés serà renunciar a la revalorització de tots els materials que el componen i incinerar-los.

Cal destacar que el desballestament ordenat i posterior processament d'un matalàs pot aconseguir recuperar el 75% dels seus materials com: poliuretà expandit, làtex, plàstic, llanes, cotó, teixits o ferralla. Tot aquests materials podrien ser reintroduïts en processos productius en empreses d'altres sectors.

Per millorar el resultat de la cadena de valor, serà indispensable ordenar el primer pas de tots. Concretament la selecció i classificació del residu en origen per coordinar el transport directament a plantes recuperadores especialitzades.

El canvi de paradigma voldrà doncs molta pedagogia. És aquesta una nova oportunitat perquè el sector contribueixi activament a una economia més sostenible i protegir-se de les incerteses del futur?

‘Redefinint les relacions laborals en el turisme per a un servei excepcional’

Pere Cornellà. Director General de Cafès Cornellà i Patró de la Fundació Jordi Comas Matamala. Juny 2024.

La indústria del turisme es troba en un moment de transformació que requereix redefinir les relacions laborals per procurar oferir un servei excepcional. Els avenços tecnològics, la globalització, el canvi climàtic i la pandèmia han impactat les estructures tradicionals. És fonamental que el sector es reinventi per ser més inclusiu, segur i centrat en el benestar de les persones que hi treballen, de forma que es puguin iniciar cercles virtuoses veritablement transformadors.

El **lideratge transformador** és clau per aconseguir aquesta reinvençió. Els líders han d'inspirar els seus equips en proporcionar-los les eines necessàries per prendre decisions, comunicar-se de manera clara i establir trajectòries de desenvolupament professional. Aquest enfocament motiva els empleats, els quals se senten valorats i connectats amb el propòsit de l'empresa, generant així un major compromís en el servei al client.

Actualment, les Mipimes disposen d'eines tecnològiques, que fins fa ben poc només estaven a l'abast de les grans corporacions. En aquest sentit per a la indústria del turisme, també la **digitalització** ha revolucionat les relacions laborals, permetent que les empreses siguin més flexibles i personalitzades en la seva gestió. Plataformes com *Slack* o *Microsoft Teams* i aplicacions de recursos humans faciliten la col·laboració i brinden accés a informació crucial per als planters. La intel·ligència artificial també juga un paper important en automatitzar processos i ajudar a identificar àrees de millora. No obstant això, aquestes innovacions poden generar inseguretats entre alguns treballadors, cosa que exigeix programes de formació específics per donar suport a la transició tecnològica.

L'oportunitat i la confluència de les **diferents generacions** en la força laboral del turisme incideix en com valoren els diferents aspectes del treball. Mentre que els *baby boomers* tendeixen a buscar estabilitat, la Generació Z i els *millennials* prioritzen el desenvolupament professional i el propòsit en la seva tasca. Entendre aquestes diferències permet que les empreses mantinguin equips units i motivats. La responsabilitat social corporativa, els programes de voluntariat i el reconeixement de l'esforç contribueixen a crear un sentit de pertinença que augmenta la satisfacció laboral.

La **seguretat i benestar laboral** és un altre pilar fonamental, atès que els entorns de treball en el turisme varien des de cuines fins a activitats a l'aire lliure. Cada entorn té riscos específics que han de ser gestionats mitjançant protocols de seguretat personalitzats i capacitació en primers auxilis. D'altra banda, el benestar emocional és essencial en una indústria que demana alts nivells d'interacció amb el client. Els indicadors de la incidència en baixes laborals per causes vinculades a la salut mental i emocional han crescut

extraordinàriament, i gestionar-ho esdevé un repte pel sistema de salut, però també, per les empreses. Gestionar l'estrès, fomentar xarxes de suport i capacitar els gerents per identificar signes d'esgotament contribueix a mantenir un equilibri emocional. Moltes empreses han comprès la importància d'invertir en el benestar dels professionals, oferint suport addicional per a la salut mental, formació en noves habilitats i una comunicació més clara.

El **canvi climàtic** i la **globalització** són desafiaments que també impacten les relacions laborals. El canvi climàtic, i la transició verda que s'ha anat dibuixant per minimitzar el seu impacte en el planeta, pot alterar la demanda de serveis en certes destinacions turístiques, cosa que requereix que les empreses siguin flexibles i adoptin mesures sostenibles. Això també altera el processos i tecnologies amb les que es treballa, i per tant, novament en la gestió de les persones. La globalització, per la seva banda, ha creat equips multiculturalment que necessiten un enfocament inclusiu per gestionar les diferències.

La nova era del turisme requereix un compromís renovat amb la millora contínua de l'empleabilitat a través de la formació professionalitzadora. Amb aquest enfocament integral, el conjunt del sector no només adaptarà els seus serveis als nous desafiaments, sinó que també elevarà l'experiència global dels seus clients.

El sector turístic a Catalunya, com en moltes altres regions amb alta dependència del turisme, s'enfronta a un desafiament crucial: la baixa **productivitat laboral** en comparació amb altres sectors econòmics. Aquest problema no només afecta la rendibilitat de les empreses sinó també la qualitat del servei ofert als turistes. Per superar aquest repte, és fonamental repensar les relacions laborals, integrant capacitació avançada i optimització de l'organització del treball per aixecar el valor afegit brut (VAB) per empleat.

La **concreció dels rols i responsabilitats** dins dels equips pot conduir a una major eficiència. Adaptar les estructures organitzatives per permetre una major autonomia en la presa de decisions pot reduir els temps de resposta i incrementar la satisfacció del client. A més, ajus-

tar els horaris de treball per alinear-los amb les fluctuacions de la demanda pot garantir que el personal estigui disponible quan més es necessiti, maximitzant així la productivitat i minimitzant el cost excessiu de personal.

La **digitalització dels processos** no només pot reduir la càrrega de treball administratiu sinó també potenciar la recopilació de dades per a una millor presa de decisions. La implementació de sistemes de gestió de clients i eines d'anàlisi de dades pot ajudar a anticipar les necessitats dels clients i ajustar els serveis oferts, millorant així el valor afegit per empleat.

Crear una cultura empresarial que premi la **innovació** i la **millora contínua** és essencial. Establir incentius per a aquells empleats que proposin i implementin idees que millorin la productivitat pot motivar a tota l'organització a buscar formes de millorar el servei i reduir costos. Això no només millora la moral de l'equip sinó que també eleva la contribució de cada empleat al valor afegit brut de l'empresa.

A través d'aquests canvis, el sector turístic català pot no només millorar la seva productivitat sinó també oferir un servei de major qualitat, ofert per persones més qualificades i motivades. Així, el turisme a Catalunya pot continuar sent un motor clau de creixement econòmic, atraient turistes d'arreu del món gràcies a un servei que estigui a l'altura de la seva reputació mundial.

La **redefinició de les relacions laborals** en el turisme és essencial per oferir un servei excepcional. Adoptar un enfocament integral que valori la tecnologia, la diversitat generacional i el benestar crearà equips motivats i compromesos. El lideratge transformador inspira els empleats a assolir el seu màxim potencial, mentre que la tecnologia permet gestionar de forma més personalitzada.

Invertir en **relacions laborals saludables** no és només una estratègia empresarial, sinó una inversió per al futur del turisme. Adaptar-se a les noves demandes assegurarà que la indústria prosperi i ofereixi serveis excepcionals. Perquè al final, el turisme és sobretot, persones que acullen persones. Si potenciem i fem sentir participants del propòsit a unes, potenciem el valor que oferim a les altres.

‘La transició energètica com a oportunitat de millora al sector turístic’

Josep Pujol Fuster. Tècnic Oficina Comarcal de Transició energètica del Baix Empordà.

Juliol 2024.

Ja fa anys que els efectes del canvi climàtic s'estan manifestant de manera global i a la comarca del Baix Empordà en particular. La sequera, les pluges torrencials, els incendis forestals o la pujada del nivell del mar en són algunes de les seves expressions.

En aquest sentit el desenvolupament normatiu i les línies de treball de les diferents administracions s'han orientat a la seva mi-

tigació i a l'adaptació dels territoris. Donat que el sector turístic també té un paper clau en l'economia comarcal, la seva aposta decidida per la transició energètica no només és una qüestió de responsabilitat, sinó que també pot representar una millora en la seva competitivitat i resiliència en un futur definit per la sostenibilitat.

Diagnosticat l'anterior, des les àrees de Turisme i de Sostenibilitat i Acció Climàtica del Consell Comarcal i de l'Oficina de Transició Energètica del Baix Empordà, establerta amb conveni amb la Diputació de Girona, hem iniciat un treball conjunt que ens ha portat a la formulació d'una estratègia conjunta a aquesta fi, que hem conceptualitzat en forma de *Pla de millora de la destinació turística del Baix Empordà a través de la transició energètica*.

Aquest pla es va presentar el dia 23 de maig al Museu del Suro de Palafrugell, amb representants del Consell Comarcal, de diferents ajuntaments de la comarca i de diferents representants del sector. Les ponències que s'hi van presentar, així com la taula rodona d'experiències d'implementació de millores energètiques reeixides en equipaments turístics del territori, van servir per visualitzar l'oportunitat que el pla suposa i l'interès de les empreses assistents en una iniciativa d'aquestes característiques.

De manera concreta, i entre d'altres, les accions proposades d'inici inclouen la creació

d'un ens de governança del procés que en tuteli el desenvolupament, i la conceptualització d'uns indicadors de seguiment, durant aquest mes de juliol, així com la realització d'un programa d'informació i formació del sector durant la tardor i hivern vinent, realitzant sessions específiques de canvi climàtic, tecnologies d'estalvi i eficiència energètica i d'energies renovables, així com visites tècniques a diferents equipaments que ja les han implementat. L'enfoc és donar informació útil per gerències, encarregats i treballadors de les empreses, alhora que eines de comunicació envers els clients, doncs visualitzem que tots els participants poden ser agents d'aquest procés. Donat que la mobilitat és el sector que més contribueix a les emissions de la destinació, l'equip també treballarà en el desenvolupament d'accions conjuntes que en permetin la millora.

En paral·lel a aquest treball específic per facilitar la implementació de la transició energètica, es generarà un relat comú a l'entorn del procés, alhora que es treballarà en la difusió d'aquest missatge com actiu complementari de la destinació.

El repte climàtic és majúscul, aprofitem el procés de canvi ineludible que suposa per potenciar la millora energètica del sector turístic de la comarca. En pot portar alegries ambientals, socials i econòmiques.

‘Catalunya vista des del cantó del Tessino, Suïssa’

Sol Calderón Cando. Patrona de la Fundació Jordi Comas Matamala. Resident a Tessino, Suïssa. Agost 2024.

A vegades ens trobem en llocs que mai hauríem imaginat que es convertirien en casa nostra. Fou així com el tranquil Cantó del Tessino a Suïssa es va convertir en el meu refugi inesperat. Tot i que el meu cor sempre serà a Catalunya, les circumstàncies em van portar a establir-me aquí, a centenars de quilòmetres de distància de la meva terra natal.

Des de fa cinc anys visc de manera permanent en aquest indret, un lloc semblant i alhora molt llunyà de Catalunya, que em fa reflexionar sobre les meravelles de la meva terra natal i el seu potencial turístic.

Cada dia, mentre miro per la finestra i contemplo els paisatges serens d'aquest racó suís, la meva ment viatja de tornada als records de l'Empordà, de la Costa Brava: l'aire marí, els camps daurats, els petits pobles amb encant, esdevenen instantànies de nostàlgia que omplen el meu cor d'amor per Catalunya.

Quan aquí algú em pregunta sobre el meu lloc d'origen, no puc evitar que un somriure es dibuixi a la cara quan dic Valladolid, però la meva vida a Catalunya. "Barcelona?", pregunten amb entusiasme, i encara que la capital catalana és un destí meravellós, els dic que el meu veritable tresor és l'Empordà, on la vida flueix amb la calidesa del sol mediterrani i l'amabilitat de la seva gent, i que m'agradaria que ells, els suïssos, també que ho poguessin gaudir.

És una pena que hi hagi tants vols des de Milà (Malpensa) a Barcelona i cap a Girona. Fins i tot des de Zurich o Basel; abans hi havia vols directes a Girona, però ara no és així. Aquest fet limita l'accés directe a les joies ocultes de Catalunya, com l'Empordà, la Costa Brava, que mereixen ser més accessibles per als turistes que busquen experiències úniques.

Els meus dies aquí a Suïssa estan plens de gratitud, però també d'enyorança per les tertúlies als Liris de Tamariu, els capvespres daurats arran de mar i les delícies culinàries que només es troben als racons més autèntics de Catalunya. La vida pot ser un viatge impredecible, però l'amor per la meva terra natal continua essent el far que guia la meva ànima.

El meu cor resideix doncs, a dos llocs alhora, somio amb un futur on els camins entre Suïssa i Catalunya s'entrellacen de manera més profunda. Imagino festivals gastronòmics on els

sabors del Cantó del Tessino es trobin amb les delícies de l'Empordà, creant una simfonia culinària que delecti els paladars més exigents.

Catalunya té tant per oferir al món, des dels seus paisatges idíl·lics fins a la seva rica herència cultural. Imagino, per exemple, un esdeveniment on xefs catalans com els germans Roca del Cellar de Can Roca col·laborin amb mestres culinàries suïssos com Andreas Caminada. Un festival d'aquest tipus no sols podria atraure a amants de la gastronomia de tot el món i permetre que nous visitants descobreixin i gaudeixin de la riquesa cultural i culinària de l'Empordà.

Encara que estic lluny físicament, el meu esperit sempre estarà lligat a les terres que em van veure créixer i florir, per això, penso que el turisme és un pont que ens uneix, fent que els viatgers descobreixin la màgia de Catalunya i que se'n enamorin tant com jo ho vaig fer.

En la meva cerca per fer créixer la connexió entre Catalunya i Suïssa, em sorgeix la inquietud de com puc compartir la bellesa i l'encant de la meva terra natal amb aquells que encara no l'han descobert.

Estic convençuda que potenciar el turisme en àrees com l'Empordà pot ajudar a descongestionar les destinacions turístiques més saturades com Barcelona, promovent un turisme més sostenible i equilibrat respecte amb el territori i l'entorn natural.

Fora bo que les autoritats turístiques incentivessin els vols directes a Girona. L'intercanvi cultural no sols beneficiaria al turisme, sinó també a les comunitats locals, generant ocupació i promovent la preservació de les tradicions

culturals. El turisme responsable i ben gestionat pot ser una força positiva que no sols dona a conèixer les meravelles d'una regió, sinó que també contribueix al seu desenvolupament sostenible.

Desitjo que els suïssos puguin sentir la càlida abraçada de la Costa Brava, perdre's entre els carrerons empedrats de pobles medievals i delectar-se amb l'exquisida gastronomia catalana. El meu cor s'omple d'alegria en imaginar famílies suïsses creant records inoblidables a les platges de la Costa Brava, als pobles de l'Empordà o en els impressionants paisatges dels Pirineus catalans.

‘El viatge que transforma’

Silvia Aulet Serrallonga. Coordinadora del Grau en Turisme i directora de la Càtedra UNESCO de polítiques culturals i cooperació de la UdG. Setembre 2024.

Des de fa alguns anys es pot observar un creixement notable en l'espiritualitat i algunes pràctiques relacionades, com ara la meditació o el ioga. Aquest fenomen pot semblar paradoxal, ja que vivim en societats cada cop més secularitzades on sembla que hi ha un allunyament de les institucions religioses tradicionals. Tot i això, aquesta desconexió de les religions organitzades ha portat moltes persones a buscar formes més personalitzades i flexibles d'espiritualitat. Encara que la religiositat institucional pugui estar en declivi en algunes regions,

la recerca d'experiències espirituals persisteix com una forma de satisfer les necessitats de pertinença, benestar i transcendència.

I això s'ha transmès, també, al turisme augmentant les activitats vinculades a etiquetes com el turisme de benestar, el turisme conscient, el turisme espiritual o, fins i tot, el turisme religiós. En aquest sentit, cal entendre el turisme des d'una perspectiva holística i integradora; de fet filòsofs com Raimon Panikkar o Jordi Pigem ja ens diuen que el món no es pot entendre sense entendre el concepte d'interdependència, de que tot està relacionat amb tot. I el turisme no n'és una excepció. El turisme, sobretot quan es fa des de la consciència, des de la recerca de sentit, pot contribuir significativament a la cerca de benestar i pot ser una activitat transformadora. Per això proposo que reflexionem sobre com el turisme (o el viatge) pot ser un element de canvi des de tres àmbits o dimensions: l'àmbit personal (espiritual), l'àmbit cultural i l'àmbit ambiental (o natural).

Des de l'àmbit personal i espiritual, el viatge és, també, un trànsit cap a l'interior d'un mateix. Sociòlegs com Dean McCannell ja ens parlàvem del turisme com a ritual, i aquesta dimensió es fa especialment present en els pelegrinatges, tant en auge últimament. Els pelegrins s'embarquen en una recerca espiritual que pot modificar la seva percepció del món i de si mateix. A través de rituals i de la descoberta del sagrat els pelegrins poden trobar una renovada connexió amb la divinitat i un sentit profund de pertinença. En aquest sentit, els espais sagrats, com els santuaris, són llocs

propicis per aquesta transformació, sempre que les actituds poc respectuoses no transformin l'ànima o l'esperit d'aquests llocs.

El viatge també ens porta a descobrir capes de la història, la cultura i la identitat dels llocs. El turisme ens ofereix l'oportunitat de descobrir les tradicions, costums i narratives que han anat donant forma a les societats al llarg dels segles. Segons l'ICCROM (Centre internacional per a l'estudi de la preservació i la restauració de béns culturals), la cultura i el patrimoni cultural són elements que poden aportar sentit a la nostra vida. Quan la cultura es redueix a un passatemps recreatiu i no es reconeix el patrimoni com una forma de vida que uneix tant el mitjà de subsistència com la identitat, es perden oportunitats per millorar el sentit i el valor de les nostres vides. El patrimoni cultural té un paper essencial en el benestar físic i mental de cada persona i de la nostra societat en conjunt, fent que la transformació personal i/o col·lectiva es pugui produir, també, des dels diferents àmbits vinculats a la cultura i el patrimoni, com l'art, la música o la literatura.

Finalment, en el context actual també té molt sentit parlar de la transformació a través del contacte amb la naturalesa. La ruptura dels equilibris ecològics accelerada pels models de desenvolupament actuals dona lloc a activitats que tenen com a única finalitat la reconexió amb la natura i la recerca d'una harmonia interior de l'ésser humà amb ella. La natura i l'entorn transmeten sensació de pau i tranquil·litat interior, fet que ajuda a entendre l'augment de les activitats en el medi natural i, també, de les rutes de pelegrinatge com

el Camí de Sant Jaume. Molts dels camins de pelegrinatge i espais sagrats estan en profunda comunió amb la naturalesa i és innegable que els espais naturals comptem amb valors i significats espirituals que, quan el viatger els copsa, el porten a una reconexió amb el món natural restaurant el nostre vincle amb la naturalesa i alhora, el nostre propi equilibri. De fet, alguns autors com Berger (1969), Tolle (2004) i Nasr (2007) en alerten de que la situació actual d'emergència climàtica no és més que el resultat d'una profunda crisi espiritual en l'ésser humà.

Com es produeix la transformació a través del viatge és el tema que es tractarà en les XII Jornades Universitàries de Turisme Religiós que tindran lloc a Montserrat els dies 11 i 12 de novembre de 2024, en el marc de les activitats previstes per la celebració del Mil·lenari del Monestir de Montserrat. Perquè és important que veiem el turisme més que com un moment de desconexió, com una oportunitat de (re)connexió, promovent la recerca de l'espiritualitat i la transformació personal i col·lectiva.

‘Turisme i segones residències’

Jordi Comas Matamala. Article de l'estiu del 2000.

Octubre 2024.

La proliferació de segones residències al nostre litoral és la conseqüència de la millora econòmica d'una part de la població.

Les segones residències de la costa catalana avui es poden xifrar en més de 650.000 habitatges, que es fan servir de mitjana un reduït nombre de dies a l'any. Pràcticament des dels seus inicis han estat una font de conflictes de caràcter urbanístic, a voltes greus, que tendiran a agreujar-se en un futur donada la creixent demanda, que de ben segur es dispararà l'any vinent amb l'entrada en vigor de la moneda única, l'euro. Aquesta situació farà

que, previsiblement, molts ciutadans europeus de la tercera edat i notable poder adquisitiu prenguin la decisió de residir a la costa mediterrània, atrets per la climatologia i els preus.

En l'actualitat, un terç de les segones residències a Catalunya ja les ocupen ciutadans de la zona euro, i tot fa pensar que aquesta xifra es doblarà en una sola dècada.

Podem estimar que el mercat de segona mà serà molt important en les transaccions immobiliàries, però caldria ser previsors per planificar adequadament i evitar les tensions que genera l'especulació, especialment quan hi ha una manca de sòl protegit i es percep un clar rebuig al creixement urbanístic per part d'una part de la societat local.

Tot i que hem millorat en el camp de la regulació urbanística amb els plans generals que han entrat en vigor els darrers vint anys, hi ha encara una greu mancança de planificació general, la qual cosa genera excessius problemes.

Malgrat l'aprovació per part del Parlament del Pla Director Territorial de Catalunya, no hem estat capaços de desenvolupar uns Plans Generals Territorials d'Ordenació Urbanística que defineixin clarament cap a quin model urbanístic hem d'anar, per evitar que la possible manca de segones residències a la costa, produïda per l'augment de demanda, traslladi la pressió (i l'especulació) cap als pobles d'interior, del rerepaís, aprofitant que una gran part es regeixen, urbanísticament parlant, només per normes subsidiàries.

Les expectatives dels nous habitants d'aquest territori requeriran una adequació de les con-

dicions urbanístiques per generar una còmoda relació entre les persones i el medi natural, afavorint una millor qualitat de vida, una menor densitat poblacional, així com la preservació d'entorns, costums i models de vida.

Mitjançant aquestes noves planificacions urbanístiques, hem de ser capaços d'oferir una millor qualitat de vida a aquests nous residents, fugint de valors caducs i artificials, com són la majoria dels que oferim actualment, amb honoroses excepcions, i facilitant un model de vida quotidiana que generi una identitat pròpia, compatible amb el fet que les noves generacions gaudeixin d'una gran mobilitat, tant per motius personals com professionals.

Aquest criteri s'està imposant a molts països de la Mediterrània i també al País Valencià i Mallorca, intentant que, sobretot, les primeres residències tendeixin a la recuperació dels nuclis antics, tot adaptant-los als nous models de comoditat i convivència.

És probable que, facilitant la intercomunicació entre nuclis urbans de l'interior i la costa, especialment a les comarques de Girona, una part dels propietaris de segones residències al litoral les acabin convertint en la seva primera residència, generant així una important activitat econòmica en els períodes de tardor i d'hivern, dels quals avui estem totalment mancats.

Una activitat econòmica que ajudaria a fer rendibles les activitats econòmiques dels municipis litorals, alhora que oferiria una millor qualitat de vida als nous residents, especialment a aquells de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Totes aquestes reflexions sobre l'acostament rural i urbà provocaran una nova visió social i econòmica que requerirà una progressiva integració dels dos estils de vida, la necessitat d'aproximar els nivells de renda econòmica i un concepte de poble integral amb els mateixos serveis i ús de les noves tecnologies.

Les conseqüències que se'n deriven d'aquest nou concepte de poble-ciutat europeu s'han d'estudiar socialment i políticament per fer possibles aquests Plans Territorials. Pel seu disseny i desenvolupament, cal convidar-hi no només el món econòmic, sinó també el cultural i el mediambiental.

Els Plans Territorials han de preveure i desenvolupar les àrees de serveis generals: mèdics i sanitaris, educatius i culturals, comercials, esportius i lúdics.

Els infraestructurals de comunicacions per carretera, ferroviàries i aèries, els equipaments energètics i de serveis de comunicació electrònics, etc.

Els centres culturals, esportius i lúdics haurien de tenir una dimensió comarcal fora dels límits pressupostos municipals, gestionats pels consells comarcals.

Els mitjans de transport i les vies de comunicació han de garantir uns serveis uniformement repartits, facilitant la reducció del transport individual i afavorint el col·lectiu, connectant la xarxa viària amb la ferroviària, especialment amb les estacions de l'AVE, i interconnectant els tres aeroports catalans de Barcelona, Girona i Reus mitjançant les línies de l'AVE.

Totes aquestes consideracions ens porten a superar les ordenacions de caràcter municipal, per ordenar de manera global.

La dinàmica de futur de la Unió Europea assenyala l'arc mediterrani (de Nàpols a Algesires) com una àrea de notable creixement demogràfic, de caràcter multiètnic i multiracial. Una àrea que requerirà més qualitat de vida i de desenvolupament econòmic.

Catalunya, en el centre d'aquest arc, s'ha de dimensionar i projectar en aquest context per a garantir el gaudi social i econòmic de les futures generacions.

‘Anem pel bon camí’

Gerard Xarles Batlle. Editor i director de Revista del Baix Empordà i Empordà Gastronòmic. Novembre 2024.

Durant dècades, la Costa Brava ha estat concebuda com una destinació basada en el turisme de sol i platja. Amb el pas dels anys i amb l'objectiu de pal·liar el seu possible declivi, considerant l'impacte de les noves tendències de mercat en les destinacions turístiques consolidades, la Costa Brava ha evolucionat cap a una oferta de múltiples activitats recreatives com a mesura de renovació mitjançant nous

productes emergents. Una d'aquestes activitats és el turisme cultural, amb importants potencialitats. No obstant això, la diversificació del turista juga a favor dels nous productes i s'orienta a la recerca de les sensacions, al sentit de l'acte turístic, a la percepció de l'autenticitat del producte i a la conservació del lloc. Tots aquests nous elements són recursos culturals posats a disposició del sector turístic, que s'han incrementat en les últimes dècades en les societats avançades. Història, tradició, cultura i una increïble bellesa es conjuguen a la perfecció en aquest meravellós Empordà, Llargues platges, petites cales amagades entre la vegetació, aigües increïblement cristal·lines, pobles medievals, preciosos camins de ronda i una gastronomia impressionant són alguns dels principals atractius que tenim a la Costa Brava. Però tot això, per si sol, no seria res: és necessària la mà de la "gent de la terra" per cuidar-ho i fer-ho evolucionar, perquè qualsevol estancament a curt termini es convertiria en un fracàs i no ens podem adormir.

El degà dels periodistes gironins, Narcís-Jordi Aragó, deia que "sense la bonhomia i la iniciativa de la gent del rodal el turisme no hauria estat possible, malgrat els disbarats perpetrats". I el degà del periodisme català, Carles Sentís, elogiava als il·lustres visitants "que van deixar petja per les seves elegants construccions, des de Ferran Agulló, passant per Joan Ventosa, el doctor Arruga, el pintor Sert o el matrimoni Woevodsky".

Per la seva banda Ferran Agulló no va ser només el padrí de la Costa Brava, sinó també el profeta del seu futur. Ell va intuir des del primer dia què s'havia de fer amb aquell paisatge que va descriure tan bé. En un article del mateix any del bateig (1908), va dir: "Cal que de Blanes al Port de la Selva es convencin de la necessitat de muntar hotels, de llogar embarcacions, d'organitzar pesqueres i excursions i establiments de banys, i que els ajuntaments tinguin cura dels camins i de les viles".

El camí seguit ha estat el correcte, s'ha treballat per anar assolint fites cada cop més complicades per l'exigència d'aquest turisme que ja no es conforma amb només sol i platja, i exigeix totes aquestes altres experiències. Aquest bon clima i la cultura històrica i gastronòmica de la nostra Costa Brava creen un ambient idoni per a aquells que busquen escapar de l'enrenou de la vida quotidiana i gaudir de l'atmosfera relaxada del nostre litoral. Tenim la gallina dels ous d'or, cuidem-la perquè ens duri per sempre.

‘Les cases de turisme rural’

Ane Movilla. Presidenta de l'Associació de Cases de Turisme Rural de Girona.

Desembre 2024

Allotjar-se en cases de turisme rural està de moda. Les tendències actuals de salut i benestar que conviden a cuidar-se a un mateix, a estar en contacte amb la natura, a valorar les petites coses de la vida com pot ser gaudir d'una sobretaula en companyia, són coses a les que els hi estem donant valor.

I a les cases rurals, la gent ha trobat la sortida perfecta per desconnectar del ritme frenètic

de la ciutat i re-connectar amb la natura i amb un mateix. El nostre territori té tant valor paisatgístic, cultural i popular que vagis on vagis podràs sentir-te bé, sentir-te acollit.

Cal dir que les experiències rurals com conèixer productors i tastar territori també estan en auge i els allotjaments rurals som el lloc ideal per posar-ho en contacte amb el visitant.

Els establiments de turisme rural ofereixen dues modalitats: la casa rural per habitacions o la casa rural completa. Són establiments que ofereixen de dues a vint places i els clients són tant parelles, com famílies o grup d'amics. A totes elles et rebran persones que estimen i coneixen el territori i és que els propietaris de les cases rurals s'han convertit en els millors prescriptors de l'entorn.

Et parlaran de les activitats, dels productes locals, de la història d'aquella masia o casa de poble que porta segles en aquell indret i que és digna de ser compartida i que té un valor arquitectònic incalculable.

Parlem de cultura i tradició, de turisme local i d'essència catalana, que es transmet via oral als visitants, que per uns dies podran ser part de la història d'aquella gent que obre les portes de casa seva. Perquè s'ha de dir, que la gent que regenta un turisme rural, són gent lligada al territori, moltes d'herència familiar, són coneixedors dels valors i dificultats de viure al món rural i arribaran a ser el vincle del visitant amb aquell indret.

Tanmateix des del sector dels establiments de turisme rural estem preocupats per l'augment dels Habitatges d'Us Turístic (HUT) al medi rural. Des de l'administració no han afavorit les noves creacions d'establiments de turisme rural. L'exigència dels requisits que se'ns demana a nosaltres a desaparegut a la nova figura d'HUTs i entre moltes altres coses, els propietaris no estan obligats a viure al territori. I això desfavoreix molt al món rural, necessitem gent que cuidi del territori, i no ser vistos com a objecte d'inversió.

Necessitem vida als pobles, facilitats per que la gent que vulgui venir a viure es pugui quedar i treballar al lloc on viu. La vida rural tot i semblar idíl·lica té dificultats i costa arribar als estàndards de comoditats de la població urbana. La cultura arriba a conta gotes, els serveis són ben justos, els desplaçaments són completament necessaris i la xarxa de transport públic és escassa.

Per tant necessitem col·laboració per fixar gent al territori, i si mantenim el turisme rural, aconseguirem que la gent visqui a les cases de pagès i que no es perdi l'essència de obrir les seves portes i comparteixin la seva història.

De la mateixa manera que es parla del consum local per afavorir el territori, per crear economia circular o fins i tot per prevenir incendis, hauríem de fer turisme rural per cuidar i mimar el territori, perquè no només aporta aquella escapada tant necessària per la gent de les ciutats, si no que cuida del paisatge i de la tradició catalana.

RECU LL INFORMATIU

Ràdio Capital, 28/02/2024

La Fundació Jordi Comas organitza una jornada per captar talent en el sector turístic

https://www.radiocapital.cat/la-fundacio-jordi-comas-organitza-una-jornada-per-captar-talent-en-el-sector-turistic/#google_vignette

Top Girona, 28/02/2024

La tercera edició del Tourist Talent Management arriba a Girona

https://www.topgirona.com/ca/turisme/tercera-edicio-tourist-talent-management-arriba-girona_778_102.html

Ràdio Palamós, 28/02/2024

La Fundació Jordi Comas organitza una jornada sobre com captar talent en la indústria turística

<https://www.palamoscomunicacio.cat/web/hemeroteca.php/1500019747/la-fundacio-jordi-comas-organitza-una-jornada-sobre-com-captar-talent-en-la-industria-turistica/1>

Nova Ràdio Lloret, 29/02/2024

La satisfacció i la motivació en el món laboral centren el 3r fòrum Tourist Talent Management

<https://www.novaradiolloret.org/la-satisfaccio-i-la-motivacio-en-el-mon-laboral-centren-el-3r-forum-tourist-talent-management/>

Revista del Baix Empordà, 01/03/2024

La Fundació FC Barcelona i la Fundació Jordi Comas impulsen a Platja d'Aro un nou campus d'ocupabilitat per la formació de joves extutelats en els àmbits de l'hoteleria i restauració

<https://revistabaixemporda.cat/la-fundacio-fc-barcelona-i-la-fundacio-jordi-comas-impulsen-a-platja-daro-un-nou-campus-docupabilitat-per-la-formacio-de-joves-extutelats-en-els-ambits-de-lhoteleria-i-restal>

TV Costa Brava, 04/03/2024

Les fundacions Jordi Comas i Barça impulsen a Platja d'Aro un nou campus d'ocupabilitat

<https://www.tvcostabrava.com/nerea-cabello-societat/educacio-illes-fundacions-jordi-comas-i-barca-impulsen-a-platja-daro-un-nou-campus-docupabilitat>

Fundació Barça, 04/03/2024

Setze joves ex tutelats participen en un campus d'ocupabilitat a Platja d'Aro organitzat per la Fundació FC Barcelona i la Fundació Jordi Comas Matamala

<https://fundacio.fcbarcelona.cat/noticies/campus-platja-d-aro-joves-futur->

TV Costa Brava, 10/03/2024

La Fundació Jordi Comas donarà feina als 16 joves participants del campus

<https://www.tvcostabrava.com/joan-parareda-societat/educacio-lla-fundacio-jordi-comas-matamala-donara-feina-als-16-joves-participants-del-campus>

Revista del Baix Empordà, 18/03/2024

L'arquitecte Arcadi Pla, protagonista d'una nova Tribuna de la Fundació Jordi Comas Matamala

<https://revistabaixemporda.cat/larquitecte-arcadi-pla-protagonista-duna-nova-tribuna-de-la-fundacio-jordi-comas-matamala/>

Arquitectes de l'Arquitectura, 19/03/2024

Arcadi Pla (Axa): «S'Agaró ha preservat el paisatge a través de l'arquitectura»

<https://arqxa.es/arcadi-pla-axa-sagaro-ha-preservat-el-paisatge-a-traves-de-larquitectura/>

TV Costa Brava, 20/03/2024

Accentuen l'arquitectura de s'Agaró a la nova Tribuna de la Fundació Jordi Comas Matamala

<https://www.tvcostabrava.com/redaccio/cultural/historia/acceltuen-larquitectura-de-sagaro-a-la-nova-tribuna-de-la-fundacio-jordi-comas-matamala>

Ràdio Capital, 22/03/2024

La Fundació Jordi Comas i el Barça impulsen un campus per a joves ex tutelats

<https://www.radiocapital.cat/la-fundacio-jordi-comas-i-el-barca-impulsen-un-campus-per-a-joves-ex-tutelats/>

Fundació Barça (Twitter), 22/03/2024

Un grup de joves extutelats reben formació en hoteleria i restauració a Platja d'Aro al nostre campus d'ocupabilitat juntament amb la @fundjordicomas, en col·laboració amb set entitats socials i el suport de la @fundlacaixa.

Fundació Barça (Instagram), 22/03/2024

Un grup de joves extutelats reben formació en hoteleria i restauració a Platja d'Aro al nostre campus d'ocupabilitat juntament amb la @fundaciojordicomas, en col·laboració amb set entitats socials i el suport de la @fundlacaixa.

Fundació Barça (LinkedIn), 22/03/2024

La Fundació FC Barcelona, conjuntament amb la Fundació Jordi Comas Matamala, va organitzar a Platja d'Aro del 3 al 8 de març passats un campus formatiu en hoteleria dirigit a persones joves ex tutelades, és a dir, joves d'entre 18 i 25 anys que han perdut la tutela de la Administració en assolir la majoria d'edat. El campus s'inscriu dins de la segona edició del projecte Joves Futur+ que la BARÇA FOUNDATION porta a terme des de fa dos anys amb el suport de la Fundació "la Caixa"

Radio Palafrugell, 17/04/2024

Lluís Camós, Anna Garriga, Jordi Tubella, Eladi Balletbó i PORDAMSA: els premiats del VII Premi T de Turisme

<https://radiopalafrugell.cat/lluis-camos-anna-garriga-jordi-tubella-eladi-balletbo-i-pordamsa-els-premiats-del-vii-premi-t-de-turisme/>

El Punt Avui, 17/04/2024

Lluís Camós, Anna Garriga, Pordamsa i Jordi Tubella, premis T de Turisme

<https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2407849-lluis-camos-anna-garriga-pordamsa-i-jordi-tubella-premis-t-de-turisme.html>

Radio Capital, 17/04/2024

Martí Sabrià: "Amb els premis T de Turisme reconeixem la feina de persones que a vegades queden oblidades al sector turístic"

<https://www.radiocapital.cat/marti-sabria-amb-els-premis-t-de-turisme-reconeixem-la-feina-de-persones-que-a-vegades-queden-oblidades-al-sector-turistici/>

Revista del Baix Empordà, 18/04/2024

Lluís Camós, Anna Garriga, PORDAMSA i Jordi Tubella i Eladi Balletbó, Premis T de Turisme de la Fundació Jordi Comas Matamala

<https://revistabaixemporda.cat/lluis-camos-anna-garriga-pordamsa-i-jordi-tubella-i-eladi-balletbo-premis-t-de-turisme-de-la-fundacio-jordi-comas-matamala/>

Diputació de Girona, 19/04/2024

Lluís Camós, PORDAMSA, Anna Garriga, Jordi Tubella i Eladi Balletbó, distingits amb els premis T de Turisme

<https://www.ddgi.cat/web/noticia/14307/lluis-camos-pordamsa-anna-garriga-jordi-tubella-i-eladi-balletbo-distingits-amb-els-premis-t-de-turisme;jsessionid=3897254A3F44704A565880B5A301D1CB>

El Punt Avui, 19/04/2024

Els Premis T de turisme reconeixen la tasca de Lluís Camós, Anna Garriga, Pordamsa i Jordi Tubella

<https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2408915-els-premis-t-de-turisme-reconeixen-la-tasca-de-lluis-camos-anna-garriga-pordamsa-i-jordi-tubella.html>

Diari de Girona, 21/04/2024

Lluís Camós, Anna Garriga, Pordamsa i Jordi Tubella reben el premi T de Turisme

<https://www.diaridegirona.cat/economia/2024/04/21/lluis-camos-anna-garriga-pordamsa-101327870.html>

Revista del Baix Empordà, 21/04/2024

Lluís Camós, PORDAMSA, Anna Garriga, Jordi Tubella i Eladi Balletbó, distingits amb els premis T de Turisme

<https://revistabaixemporda.cat/lluis-camos-pordamsa-anna-garriga-jordi-tubella-i-eladi-balletbo-distingits-amb-els-premis-t-de-turisme/>

Unescosost, 13/05/2024

Jornada Turisme, Territori i Societat

<https://www.unescosost.org/post/jornada-turisme-territori-i-societat>

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 13/05/2024

VIII Jornada Turisme, Territori i Societat

<https://www.arquitectes.cat/ca/cultura/viii-jornada-turisme-territori-i-societat>

Revista Baix Empordà, 14/05/2024

VIII Jornada Turisme, Territori i Societat de la Fundació Jordi Comas Matamala

<https://revistabaixemporda.cat/viii-jornada-turisme-territori-i-societat-de-la-fundacio-jordi-comas-matamala/>

Radio Palafrugell, 16/05/2024

El director d'Agbar des de Palafrugell: El turisme no incrementa la sequera

<https://radiopalafrugell.cat/el-director-dagbar-des-de-palafrugell-el-turisme-no-incrementa-la-sequera/>

Radio Capital, 17/05/2024

L'autenticitat en la gastronomia, el valor afegit de la cultura i l'esport, l'ús de l'aigua o la rellevància de la xarxa ferroviària a debat en les VIII Jornades TTS

<https://www.radiocapital.cat/laautenticitat-en-la-gastronomia-el-valor-afegit-de-la-cultura-i-lesport-lus-de-laigua-o-la-rellevancia-de-la-xarxa-ferroviaria-a-debat-en-les-viii-jornades-tts/>

Diari de Girona, 17/05/2024

El turisme clama per la descriminalització del sector

<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2024/05/17/turisme-clama-per-descriminalitzacio-sector-102483519.html>

La Vanguardia, 17/05/2024

Expertos apuestan por la regeneración de agua ante futuras crisis hídricas

<https://www.lavanguardia.com/local/barcelona/20240517/9650529/expertos-apuestan-regeneracion-agua-futuras-crisis-hidricas.html>

Revista de Palafrugell, 06/2024

Destacats ponents a la VIII Jornada Turisme, Territori i Societat de la Fundació Jordi Comas

Ràdio Capital, 01/07/2024

La Fundació "la Caixa" col·labora amb la Fundació Jordi Comas Matamala per dur a terme accions de caràcter social

<https://www.radiocapital.cat/la-fundacio-la-caixa-collabora-amb-la-fundacio-jordi-comas-matamala-per-a-accions-socials/>

Revista del Baix Empordà, 01/07/2024

La Fundació "la Caixa" col·labora amb la Fundació Jordi Comas Matamala per dur a terme accions de caràcter social

<https://revistabaixemporda.cat/la-fundacio-la-caixa-collabora-amb-la-fundacio-jordi-comas-matamala-per-dur-a-terme-accions-de-caracter-social/>

Diari de Girona, 02/07/2024

Formen 16 joves en els sectors de l'hoteleria i la restauració

<https://www.diaridegirona.cat/economia/2024/07/02/formen-16-joves-els-sectors-104756360.html>

Smart Travel, 26/07/2024

La importancia del marketing audiovisual en el sector del hospitality: un vistazo al Terres CHECK-IN 2024, International Hospitality Film Festival

<https://www.smarttravel.news/la-importancia-del-marketing-audiovisual-en-el-sector-del-hospitality-un-vistazo-al-terres-check-in-2024-international-hospitality-film-festival/>

Girona Notícies, 09/07/2024

Platja d'Aro acull la tercera edició del Terres CHECK-IN International Hospitality Film Festival

<https://gironanoticies.com/pdf.php?id=250339>

Ajuntament de Platja d'Aro, 04/10/2024

3a Edició Terres CHECK-IN a Platja d'Aro

<https://ciutada.platjadaro.com/3a-edicio-terres-check-in-a-platja-daro/>

Revista del Baix Empordà, 08/10/2024

El Terres CHECK-IN International Hospitality Film Festival reconeix els millors curts a Platja d'Aro

<https://revistabaixemporda.cat/el-terres-check-in-international-hospitality-film-festival-reconeix-els-millors-curts-a-platja-daro/>

TV Costa Brava, 10/10/2024

L'Storytelling, aplicat als serveis turístics, gran guanyador del Terres Check-in

<https://www.tvcostabrava.com/redaccio/economia/turismellstorytelling-aplicat-als-serveis-turistics-gran-guanyador-del-terres-check-in>

FCBarcelona, 11/10/2024

La campanya de marca de la nova equipació del FC Barcelona guanya el premi 'Late Check-out'

<https://www.fcbarcelona.cat/ca/club/noticies/4147593/la-campanya-de-marca-de-la-nova-equipacio-del-fc-barcelona-guanya-el-premi-late-check-out>

Maurici Jimenez (Twitter), 11/10/2024

Ahir el Festival Terres Check-in ens va apropar a #PlatjadAro creacions audiovisuals de l'àmbit turístic de tot el món. Una magnífica oportunitat que la Fundació Jordi Comas Matamala, la Fundació Climent Guitart i el CETT ens han portat en aquesta tercera edició.

El Gerió Digital, 11/10/2024

El Terres CHECK-IN International Hospitality Film Festival celebra la 3a edició a Castell d'Aro

https://www.gerio.cat/noticia/1686338/el-terres-check-in-international-hospitality-film-festival-celebra-la-3a-edicio-a-castell-daro#goog_rewarded

Tecno Hotel News, 14/10/2024

El storytelling aplicado a los servicios turísticos, protagonista en Terres CHECK-IN

<https://tecnohotelnews.com/2024/10/el-storytelling-aplicado-a-los-servicios-turísticos-protagonista-en-terres-check-in/>

SMART TRAVEL, 14/10/2024

El storytelling aplicado a los servicios turísticos, el gran ganador de Terres CHECK-IN

<https://www.smarttravel.news/el-storytelling-aplicado-a-los-servicios-turísticos-el-gran-ganador-del-terres-check-in/>

CETT, 14/10/2024

El storytelling aplicado a los servicios turísticos, el gran ganador de Terres CHECK-IN

<https://www.cett.es/es/noticia-terres-checkin-2024/>

Tecno Hotel News, 16/10/2024

Comunicación empática: Valores de marca a través de historias que importan.

<https://tecnohotelnews.com/2024/10/comunicacion-empatica-terres-check-in/>

El Punt Avui, 23/10/2024

La temporada alta perd pes

<https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2470505-la-temporada-alta-perd-pes.html>

Radio Platja d'Aro, 22/11/2024

Alexandre Weltz Gispert i Gina Sala premiats amb els Premis de Recerca Local 2024

<https://news.rpa.cat/2024/11/22/alexandre-weltz-gispert-i-gina-sala-premiats-amb-els-premis-de-recerca-local-2024/>

TV Costa Brava, 24/11/2024

Platja d'Aro celebra la 13a edició dels premis de Recerca Local Jordi Comas

<https://www.tvcostabrava.com/redaccio/cultural/historia/platja-daro-celebra-la-13a-edicio-dels-premis-de-recerca-local-jordi-comas>

ELS NOSTRES ESPONSORS I COL·LABORADORS

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Agència Catalana
de Turisme

A R O M A R

Fundació "la Caixa"

Ajuntament de
Castell-Platja d'Aro

Ajuntament de
Calonge i Sant Antoni

ajuntament de
palafrugell

Ajuntament de
Sant Feliu de Guixols

Fundació **Jordi
Comas
Matamala**

Hotel Costa Brava
Punta d'en Ramis, s/n
17250 Castell-Platja d'Aro

Tlf.: +34 872 60 97 01
info@fundaciojordicomas.org

www.fundaciojordicomas.org